

MAGYAR LAPOK

* 3 lei

Taxa postală plătită în nu-
aprobării Dir. Gen. PTT

T. „Ottó”
MAGYARORSZÁG
VII. Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 225 (1667) szám * Csütörtök, 1937 november 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Megkezdődött a kilenc- hatalmi értekezlet

Párizs-London-Washington közötti tengely a Berlin-Róma-Tokió közötti tengellyel szemben. — Kísérlet Kína és Japán kibékítésére

Brüsszelből jelentik: A kilenc-hatalmi értekezlet, amely, mint ismeretes, a távolkeleti helyzet megvizsgálása ügyében ült össze, szerdán délután nyílt meg a brüsszeli Tudományos Akadémia dísztermében. A megnyitó beszédet Spaak belga külügyminiszter mondta. Az értekezleten résztvevő angol és francia külügyminiszterek már kedden megérkeztek Brüsszelbe, ahol a pályaudvaron a belga külügyminiszter fogadta őket.

Az értekezlet fődelegátusai: Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok képviselői Spaak belga külügyminiszter meghívására már kedden délután értekezletet tartottak a brüsszeli külügyminisztériumban. Eden két óra hosszat tárgyalt Norman Dawissal, az Egyesült Államok képviselőjével, majd Spaak belga külügyminisztert kereste fel. Hosszasan tárgyalt Eden az angol dominiumoknak az értekezletre érkezett megbízottjaival is. Norman Dawis kedden délután Wellington-Coo és Kvotaicsi kínai megbízottakkal tanácskozott.

A kilenc-hatalmi értekezlet előreláthatóan egy héttig fog tartani.

Párizsból jelentik: Itteni diplomáciai kö-

rökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a keddi brüsszeli megbeszéléseknek, amelyekben az angol, francia, amerikai és belga megbízottak vettek részt. Itteni felfogás szerint a nemzetközi helyzetben a brüsszeli értekezletnek egyetlen gyakorlati következménye Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok együttműködése. Az *Intransigent* szerint az Egyesült Államok visszatért Európába. Az a tény, hogy Németország és Olaszország szolidárisnak vallja magát Japánnal, lényeges tényező. Ha azonban a berlin-római tengely kibővül Tokióval, a london-párizsi tengely is kibővíthet Washingtonnal.

JAPAN ESETLEG ELFOGADJA A HATALMAK KÖZVETÍTÉSÉT

Brüsszelből jelentik: A belga fővárosban kedden délután az a hír terjedt el, hogy Japán esetleg elfogadja a hatalmak közvetítését a kínai ellenségeskedés megszüntetésére. Ezzel kapcsolatban a japán nagykövetségen újságírók előtt kijelentették, hogy a nagykövetség e tárgyban semmiféle tájékoztatást nem kapott kormányától.

A japán-német-olasz kommunistaellenes szerződés aláírása

Japán nyílt hadüzenettel akar válaszolni a kilenc-hatalmi értekezletre, behozza a „császári főhadiszállás” parancsuralmát és diplomáciai szakítást készít elő Angliával

Rómából jelentik: Ribbentrop német nagykövet rövidesen Rómába utazik, hogy a német-japán-olasz kommunistaellenes egyezményt aláírja. Az egyezmény szövege nagyjából egyezik a német-japán szerződés szövegével.

Londonból jelentik: Tokióból kapott megbízható értesülés szerint a katonai párt a japán kormány békére irányuló törekvéseit teljesen abbahagyatni kívánja s határozottan egy hosszantartó háborús berendezkedésre akarja átszerelni az egész japán birodalmat. Evégett a „császári főhadiszállás” nevű szervezetet akarja ismét életre hívni, amely annakidején az orosz-japán háborúban nagy eredménnyel szerepelt és rendkívüli sikerrel intézte a hadsereg és a hajóhad egységes vezetését. Ezuttal a „császári főhadiszállás” a kormányzat minden viszonyára kiterjedő parancsuralmi központtá válnék.

A hírek szerint a parancsuralom életre hívása csak pár nap kérdése. A parancsuralom első ténye az lesz, hogy nyíltan is megüzeni a háborút a nankingi kormánynak s Észak-Kína és Belső-Mongólia önállósításával felel a kilenc-hatalmi értekezlet japánellenes szándékaira. A nyílt hadüzenettel a Kína területén működő angol és egyéb külföldi telepéseknek a háborús állapotokhoz való alkalmazkodását kívánja kikényszeríteni. Ha azonban Anglia tovább is a nankingiak javára való közbeavat-

kozást erőltet, akkor a japán parancsuralom az Angliával való diplomáciai szakítást is végbeviszi.

AKIK PÁHOLYBÓL NÉZIK A HÁBORUT

Sanghaiból jelentik: A nemzetközi negyed palotáinak erkélyeiről ezrek és ezrek feszült figyelemmel és izgalommal nézték végig a Szucsau folyó mentén lefolyt ütközetet. A harcra a japán bombavető repülőgépek is beavatkoztak, amelyek a Lincoln-sugárútól észak felé szorítják vissza a kínaiakat.

Újabb halálos ítéletek Szovjet-Oroszországban

Októberben 594 embert végeztek ki

Moszkvából jelentik: Vidéki lapjelentések szerint Ulanudbena (Mongólia) tizenhat embert kémkedés vádjá miatt, Kaukázusban pedig öt embert mezőgazdasági rongálás vádjával halálra ítélték.

Leningrádi jelentés szerint a GPU az élelmszer szándékos megrontására irányuló szervezettel leplezett le. A szervezet hat tagját halálra ítélték és az ítéletet végre is hajtották.

A hivatalos kimutatás szerint csak októberben 594 embert végeztek ki a Szovjetben

A kilenc-hatalmi értekezlet

Ismét egy nagyfontosságú világertekezlet gyült egybe, ezuttal Brüsszelben, hogy a Kína és Japán közt folyó ellenségeskedésbe beleszóljon. Amerika is résztvesz az értekezleten, melynek többi tagjai az európai egyes hatalmakból telnek ki, köztük Oroszországból is, ebből a félig ázsiai államból. Egészen ázsiai hatalomként Kína van ott a résztvevők között; de nem az egész Kína, hanem csak a nankingi kormány által képviselt kínai rétegek és tartományok. A nankingiak képviselő ereje azonban nem terjed ki az egész Kinára, mely a maga nagyságában úgy kiterjedésre, mint lakosságára nézve fölér az egész Európával. Ebből a világrésznyi kiterjedésű Kinából korábban sem volt, most még kevésbé van minden terület a nankingi kormány alatt. A nankingi kormány csak megkezdte az egységessé szervezést, de hol a délkinai kommunista szellemű vidékek, hol az északkinai önállóságra törekvő birodalom-részek a nankingi vezénlyést nem voltak hajlandók elfogadni. A mostani japán-kinai ellenségeskedésben éppen az a feltűnő, hogy Észak-Kínát aránylag milyen rövid idő alatt és milyen kevés ellenállással foglalták el a japánok. Ez is azt mutatja, hogy Kína óriási területe nincs egységesen a nankingi kormány mögött.

Elég az hozzá, hogy Kínát mégis a nankingi kormány küldöttsége képviseli Brüsszelben. Általában ezen az értekezleten az a jellemző, hogy olyanok vannak távol, akikről mégis elsősorban és legfőképpen fognak folyni a tanácskozások. Éppen maguk a japánok utasították vissza az értekezletre szóló meghívót, pedig a többi érdekelt hatalmak éppen őket akarták és akarják leginkább puhitást alá venni. Mert csak e puhítás megkísérléséről lehet szó, s nem arról, hogy a kilenc-hatalmi értekezlet valami gazdasági megtorlást, vagy éppen háborús beavatkozást határozná el Japán ellen.

Egyébként az értekezlet az ugynevezett kilenc-hatalmi egyezmény alapján gyült össze. Ezt az egyezményt 1922. október 6-ikán kötötték Washingtonban, hol a Csendes-óceán körzetében érdekelt hatalmak arról tanácskoztak, hogy a felbomlás veszélyében levő Kínát kölcsönösen önállósághoz és függetlenséghez segítik, s a saját kebeléből alakuló életképes kormányzat kialakulásában támogatják. Evégett kimondták azt az alapelvet, hogy a szomszédosan érdekelt hatalmak Kinában egyetlen részesedést kapjanak a gazdasági előnyökből, s egyik se törekedjék különleges előjogokat szerezni. Az egyezmény 7-ik szakaszában kimondta, hogy amennyiben a megállapodás alkalmazásában bizonyos igények támadnak, amelyek miatt a szerződők között megbeszélések szüksége mutatkozik, akkor „a szerződés aláírásában résztvevő hatalmaknak egy átfogó és szabad eszmecsereket kell egymás között tartaniuk.” A következő szakasz kimondja, hogy az aláírókon kívül a még érdekelnek mutakozó, más hatalmak is meghívandók az egyezményhez való hozzájárulásra.

A washingtoni egyezménynek kezdetben kilenc aláírója volt, még pedig: az Északamerikai Egyesült Államok, Belgium, Anglia, Kína, Franciaország, Olaszország, Japán, Hollandia és Portugália. Később csatlakozott még az egyezményhez Bolivia, Dánia, Mexikó, Norvégia és Svédország, Németország és a Szovjet-

Olyan kínzó LABFAJDALMAIM voltak
 hogy nem mertem új cipőt vásárolni.

Ime egy új módszer, amellyel veszélytelenül és örökre megszabadulhat lábujjaitól; olyan egyszerű, hogy egy gyermek is használhatja. Aztassa be lábait melegvízbe, amelybe egy maréknyi Saltrates Rodell-t oldott fel. Ez a Saltrates-oxygén oldat megszünteti fájdalmait és fájó lábainak gyulladásait. Ezek az erősen gyógyhatású sók, gyorsan feláztatják tyukszemét és bőrkeményedéseit gyökerük legmélyéig, úgy hogy rövidesen kiemelheti őket. Kétféle megkönnyebbülést érez, mert fájdalmat megszüntet és tyukszemét nem nyilvának többé. A gyulladások, viszketés, és bőrkeményedések rövid pár perc alatt megszűnnek. Aztassa be már ma este lábait ebbe a csodálatos fürdőbe és holnap kellemes megkönnyebbülés érzésével fog cipőt húzni. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban.

unio eleinte nem voltak ott az utólag csatlakozók között se, csak Washington nyomására történt meg ezeknek is a csatlakozása. Németország részéről azonban a kormány aláírását az akkori birodalmi gyűlés nem hagyta jóvá, s így államjogilag legalább is kérdéses, vajjon Németországot csatlakozó hatalomnak lehet-e tekinteni.

A washingtoni Kína-értekezletnek nem a Kína függetlensége miatti aggodalom volt a főforrása, hanem sokkal inkább az, hogy a

nagyhatalmak Japán versenyétől féltették a maguk kínai kiváltságait. Japán az európai háború kedvező alkalmát kihasználva, 1915-ben Kinának 21 pontból álló követelést nyújtott át, melyek révén a maga túlhatalmát Kinában biztosíthatta, s egyúttal a Csingtauban és Shangtungban levő német kiváltságos területeket is birtokba vette. Anglia a maga távolkeleti érdekei miatti gondtól vezetve, az európai háború után azonnal elvált addigi japán szövetségétől és az Egyesült Államokhoz közeledett. Az egyesült angolszász nyomás alatt Japán arra kényszerült, hogy shangtung szerzeményét feladja és a washingtoni értekezleten beleegyezett olyan szabályokba, melyek az ázsiai szárazföldön az ő különleges helyfoglalását lehetetlenné kívánták tenni. Az egyezmény mögött akkor már ott állott az az 1921-iki flottaegyezmény, mely Anglia, Amerika és Japán között 5:5:3 arányban rendezte a Csendes-tengeren alkalmazható haditengerészeti erők mennyiségét.

Azóta Szovjet-Oroszország propagandája lett erőse Kinában. A szovjet az oroszországi volt területi kiváltságokról való „önkéntes” lemondás jelszavát használta ki, hogy maga mellett és a Kinában részesedni akaró többi hatalom ellen a kínai lakosság között hangulatot keltsen. A többi hatalom ez ellen szívósan küzdött, hogy a maga előjogait védje. Japán pedig hallgatva igyekezett Kinában gazdasági és kulturális területen mind erősebb lenni. Így következett el Japán későbbi nyílt kilépése, hogy magának Mandzsukóban, s Kína keletmongoliai részén szerezzen szárazföldi terjeszkedésre és nyersanyagok szerzésére területet. Mandzsukót meg is szerezte, s a mostani katonai akcióknak már az a célja, hogy a kínai északi tartományokkal és Kelet-Mongóliá-

val a japán nép szoros összeköttetést hozzon létre. A további távlat pedig az, hogy Japán és Kína népei egymással szövetségben Távolkeletnek maguk legyenek a gazdái.

Időközben Japán lerázta magáról az 1921-iki hátrányos hadiflotta-egyezményt is, minélfogva a Csendes óceán keretében a teljes mozgási szabadsághoz tudott jutni. Másrészt a legutóbbi pánamerikai kongresszuson Észak-Amerika is visszavonult a más világrészekben való érdekeltségek erőltetésétől, s Angliára nézve is a Földközi-tengeren támadtak hatalmpolitikai feszültségek. Mindezek kedvezőtlenítették a helyzetet, hogy Japán a maga túlnépesedése levezetésére, s egyúttal a sárga fajnak más idegen fajokkal szemben való megszerzésére Kinában úgy lépjen föl, mint legtermészetesebb igénylő. Japán kínai terjeszkedésének ezek az eszmei megalapozásai, melyekben a faji kérdés is nagy meghatározó. Másfelől a kommunizmus elleni gátvetés is lényeges mozgató a japán hatalom föllépésében és hódító terjeszkedésében.

Hogy a brüsszeli értekezlet ennek a japán tevékenységnek utját tudja állani, az több, mint kétséges. Arra az összegyülekező hatalmak se gondoltak, hogy gazdasági bojkottot, vagy éppen háborút kezdjenek Japánnal, mert egyiknek se lehet a háborúból annyi nyeresége, ami a háború költségeit és veszélyét megérthetné. Közvetítés se történhetik olyan alapon, hogy Japán a sárga faj területén szerzett pozícióiból kizorítani akarja. Egyedül az igaz békeszándék hozhat most a küzdő felek közé hasznos közvetítést. Az, amelyik maga is nem akar osztozni, hanem a sárga testvérfajokat az egymással való testvéries osztozásra, s az egymással való hasznos összetartásra igyekszik rábeszélni

Oriási mennyiségű kőszénre bukkantak Magyarországon

Székesfehérvárról jelentik: A fejérmegyei Pusztavám község határában, a községtől alig félkilométernyire bányamérnökök ötvenméteres mélységben jómínőségű kőszénre bukkantak. A mérnökök számítása szerint óriási meny-

nyiségű szén lehet remélni ezen a helyen. A kutatásokat most a komárom-megyei Dad és Bokod községek irányában folytatják, ahol szintén jó eredményeket várnak.

A boszorkány

Írta: Mihály László

Nehéz, fülledt, szinte trópusi éjszaka volt. A félig elszívott, rosszul szelelt cigarettát idegesen a hamutartóba nyomta és másikra gyújtott. A rövid viaszgyufa lángja megkapta körmet, úgyhogy fájdalmasan feiszisszent és az asztalra koppant a két újsa közé szorított, faragó szárszám.

Sehogysem ment a munka.

A művész bosszusan hátrasímitotta sűrű fekete haját, néhányat szippantott még a cigarettából, közben újra kézbe vette a szárszámot és a kis fatáblácska felé hajolt, amelyről a cizelláló, hegyes acél nyomán egy mesebeli boszorkány figurája vigyorgott vele szembe. A nikotin könnyű mámorra felresponorté az ihlet sodró útjában felbukkant gátlást, ám e pillanatban megrecscent valami a háta mögött. Szék vagy szekrény. Megállt, letette a vésőt, de nem mert hátra nézni. Mint gyermekkorában, ha félhomályos szobában egyedül kalandor-regényt olvasott. Megint bábrálni kezdett vésőjével a fatáblán, de a képzelete és a keze munkájára egyre jobban elevenedni kezdő banya torz ábrázata még jobban megijesztette.

— Ez már igazán nevetséges, ami ma velem történik, — hullajtotta az asztalra áklét, de nyomában még félelmetesebb volt az a feltámadt zsongó síri csend. — Hát félek én? Mitől félek? Gyermek vagyok vagy férfi? Sötét erdőben fűtülő szepegő gyermek? Hahaha!

Kényszeredett kacagást töltött a monológja végére, de ez a hahota nemhogy megbátorította volna, hanem még jobban megrémegtetette.

Érezte, hogy elsápadt, hogy resket, szívve verését is hallotta. Úgy járt, verdeste belülről a bordáit, mint a mázsás kalapacs.

Felkelt, az ajtóhoz lépett, feirántotta

— Ki az, mi az?!

Senki, semmi! Csupán a vakcsótlóságba meredt a tekintete.

Hátrattett kézzel s nagy léptekkel méregetni kezdte a teremnek is heillő szobát. A mozaikpadlón, ott, ahol nem futotta be a szőnyeg, nagyot kongtak lépései. Karosszékek, könyves tékák, állványok mennyezetre vetődő arnyékában, a dolgozóasztalán égő egyetlen zöldernyős lámpa hunyorgó világánál a fametsző szárszámok között teher munkakabátjában olyan volt most, mint egy középkori alkimista titokzatos officinájában.

— Öreg épület ez az ódon római palazzó — mormogta magában —, a dohos kövekből kiárad valami rejtélyes fluidum s az okozza mostani különös állapotomat. Vagy még inkább az előbbi látogatás.

Máskor hajnali szürkületig virraszt zavartalanul kis villanykörteje mellett az alkotás lázában. Egy-egy felhőrpólt csésze „espresso” s cigaretták sodorják forróstíjják művészi teremtő ízét. Most semmi sem használ.

Igen, a barátja, — okozta a mostani indiszpozíciót. Beszélgetésük felkattintott valami berosszódott zárat a múltból s azon át rémek serege hemzsegett be. Barátja, a költő, aki ugyane palazzó lakója, ott sétált el a nagy, íves ablaka előtt a Tiberis parton. Álmodozva, révetegül ballagott, nézegette az ősi folyót, amelynek habjaira holdfényt terített az éjszaka s áttévedt szembe a Gianicoló sötét ciprusaira, amelyek meghorzóldtak a tenger felől áramló szélről. Ő maga akkor éppen kinézet az erkélyre, ahol váimíve! frissebb volt a levegő, hogy lehűtse forró, lüktető homiókát s meglátta barátját, amint elimbolygott. Megőrült neki. Igen jó munkaközben színeit tartani, lazábbra ereszteti a kedvet, az iramot. Az ilyen szellemi „tiz per” csak használ az alkotásnak. Leszólt hát neki:

— Sentí, maestro! Idefigyelj, mester... Hozzad beszélek, hozzad, hagyj már abba a holddal való titkos párbeszédet! Gyere fel inkább egy hőrpintés feketére, cudar így mindig egyedül!

— Akár két hőrpintésre is, Giorgi — kiáltott fel vidáman.

Nemsokára koccant is halk kopogása az ajtón.

Addigra már a cinzán is előkerült és vidáman aranylott az előkészített két pohárban. Feketélt fűzött s koccintottak.

— Ciao... Szervusz!

— Dolgoztál? — tekintett poharazás közben barátja az asztalra, amelyen a szárszámok garmadájában ott lapult a fatábla a félig készre faragott torz boszorkányfejjel...

— Ballada-illuszió. A vörös Rébék... Már majdnem végeztem vele — magyarázta —, holnap már expediálni szeretném a nyomdába, hogy levonatot készítsenek róla.

Barátja észrevehetően összeborzongott, amint kiváncsian kézbe vette s szemlélte rajta a faból előbontakozó, szinte eleven vonásokat.

— Nagyon sötét a beállítás. Komorabb, mint más dolgoidban. Valósággal megrémít. Ugyan, mondd, nem fog el valamely megrevezhetetlen borzongás, amikor így munka közben életet adsz neki? — Mint a régi kor varázslói, amikor szellemeket idéztek?!

— Tréfálsz?

— Ó nem, — folytatta a költő —, csak úgy felöltött önkéntelenül bennem ez a felteves. Nevees ki, én sokszor úgy vagyok, hogy alakjaim túlnőnek rajtam, birkóznak velem. Félek tőlük. Nem akarnak engedelmesekedni. Érzem, hogy az anyag föllázad és letéper. Annnyira belelelem magam ebbe a küzdelembe, hogy valósággal fizikailag is érzékelem őket. A valóság és a képzeletbeli világ összefolyik, a szálak kicsavarhatatlanul egymásba gubancolódnak, úgyhogy erőtlon vagyok szétválasztani. Már nem is én élek, hanem más valaki költözött volna belém. Biztosan tudod Goethéről, hogy egy alkalommal önmagával találkozott... Annyi igaz, hogyha a té helyedben lennék, nem maradnék együtt ebben a szobában ezzel... — mutatott félig tréfásan, félig komolyan a fametszetre.

A művész nevetett és töltött a poharakba.

— Nagyon is szentibilis lélek vagy, hajlamos

A benemavatkozási bizottság megkeresést intéz a két spanyol kormányhoz

Küldöttségek indulnak az önkéntesek számbavételére. Tovább tanácskoznak a hadviselő jogok elismeréséről. A szovjet engedékenyebb

Londonból jelentik: A benemavatkozási bizottság elnöki albizottsága kedden délután 4 órakor újból összeült. Az ülés megkezdése előtt *Grandi olasz* megbízott megbeszélést folytatott *Chamberlain*nel, majd a külügyi hivatalba ment át és ott folytatott tanácskozást. Az albizottság este negyed 9 órakor fejezte be ülését. Az ülésen az elnöki albizottság tagjai egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot, mely csütörtökön a főbizottság elé kerül. A határozat értelmében felkéri a valenciai és salamancai kormányt, egyezzenek bele nemzetközi bizottság Spanyolországba való küldésébe. E bizottság készíti elő a külföldi elemek elszállítását. Az elnöki albizottság határozata szerint addig, amíg a két spanyol fél válasza megérkezik, a bizottság megvizsgálja a szovjet-küldöttség fenntartásait a hadviselő jogok megadása ügyében és időközben tanulmányozza az önkéntesek visszavonásának és a hadviselő jogok elismerésének kérdését.

A SZOVJET CSAK TARTÓZKODIK A SZAVAZÁSTÓL, DE KÉSŐBB ESETLEG MÓDOSÍTHJA MAGATARTÁSÁT.

A szovjet-küldöttség békülékenyebb magatartásának köszönhető, hogy ez a megegyezés meglehetősen rövid idő alatt létrejött. *Maisky* szovjet nagykövete kijelentette, hogy kormánya — bár a benemavatkozás politikája csődöt mondott — ugyanolyan mértékben kötelezve érzi magát az egyezmény által, mint a többi aláírók. Tiltakozott az olasz és német magyarázat ellen, mely szerint a Szovjet tartózkodása bizonyos szavazásoktól, meggátolja a bizottság munkálatainak folytatását. Szerinte az ilyen magyarázat ellenkezik a Népszövetség

a neuraszténiára. Egy ideg orvos könnyen kiana-lizál. Hiszen valóságos Freud kísérleti alany vagy. De én! — ütött a mellére — az én őseim nem voltak degenerált intellektuelek.

Még egy darabig beszélgettek. Mikor barátja elment, utána újra nekilátott a fametszésnek. De nem haladt úgy a munka, ahogy azelőtt. Nyomot hagytak, motoszkáltak benne a barátja szavai.

— Nevetséges, — ismételte — barátom törékeny ember, csupa érzés, csupa ideg, de én erős, egészséges vagyok, — tapogatta meg izmos karját és döngötte meg domború mellét, úgy mint az elébb, amikor ketten voltak.

Töltött magának újból és felhajtotta. Amint fordult egyet, feldöntötte az útiában álló széket. Lehajolt, felemelte s véletlenül a mennyezetre szökken fel pillantása.

Rejtélyes, hegyes állú árnyék imbolygott ottan...

— A boszorkány! — hördült fel s utána lecsillapodva s egyben megszegyenülve korholta onmagat és körülnézet.

Az egyik magas, szöges állvány, amelyen a reádobott rossz munkakabát és hosszúnyelű kefe díszelgett, megmozdult odaverődött könyökétől, ritmikus hullámszerűen jött és ennek az árnyéka mozdult meg fenn a boltozatos mennyezeten.

— Töringgettél! — sziszegte fogai között — a barátomat hiszem neuraszténiásnak s kislát, hogy én nálam is baj van a kréta körül... De erről hallgatók.

Kezébe vette újra a vésőt, hogy befejezze a munkát.

— Még két-három vonás — sóhajtott fel könnyedén — s akkor készen lesz az a banya... Még két-három vonás... — szemlélteté szakértősen a reavigyorodó boszorkány arcát. — Még pedig itt — akart húzni egyet erőteljesebben —, de ösztönszerűen megállt a félútján s ledobta s vésőt — nem, ma nem folytatom, semmiképpen!

Hirtelen, megmagyarázhatatlan irrtázattal hirtelen fordított dolgozóasztalának és lázasan vetkőzödni kezdett.

alapelveivel. A Szovjetnek az az elhatározása, hogy az angol tervezet bizonyos részénél tartózkodik a szavazástól, lehetőséget nyújt a bizottságnak, hogy folytassa a külföldi harcosok visszavonására irányuló gyakorlati munkáját. Csak akkor jön el az idő a hadviselő jogok megadásának módja és lehetősége megállapításának, ha a Spanyolországba küldött bizottság előterjesztette jelentését, azt a benemavatkozási bizottság elfogadta és a kiűrités ténylegesen megkezdődött. Örömeinek adott kifejezést, hogy *Plymouth* lord a legutóbbi ülésen kifejtette azt a véleményét, hogy a Szovjetnek a szavazástól való tartózkodása nem akadályozza meg a bizottság munkájának folytatását.

— Teljesen egyetérték — mondotta — ezzel a kijelentéssel. Az út nyitva áll. Tessék uraim, induljanak el ezen az úton és ha elér-

Anglia halad a nemzeti Spanyolország diplomáciai elismerése felé

Londonból jelentik: A „Ewening Standard“ értesülése szerint az angol és a spanyol nemzeti kormány között folytatott kereskedelmi tárgyalások befejeződtek, csupán a szerződés életbeléptetésének napját kell még megállapítani. A szerződés nem jelenti a nemzeti Spanyolország az angolok által való *de jure* elismerését, de megadja Franco-nak azt a jogot, hogy spanyol nemzeti konzulátust létesítsen főbb angol kikötőkben. Ezzel egyidőben Anglia is megnyitja a nemzeti Spanyolország területén felállított konzulátusait.

AMERIKA NEM KÖZVETIT

Havannából jelentik: A kubai kormány meghívást intézett az Egyesült Államok kormányához, hogy a többi amerikai kormányok-

A legerősebb szakállt is gyorsan megpuhítja a

nek valamit — ez a valami azonban nem állhat csupán szavakból. — akkor beismerjük, hogy tévedtünk és módosítani fogjuk eddigi magatartásunkat.

kal együtt kísérelje meg a közvetítést a spanyol viszályban. Az Egyesült Államok visszatartotta a felhívást azzal az indoklással, hogy az ellenkezőkkel azzal az elvvel, hogy Amerika nem avatkozik be más országok belügyeibe.

FRANCO TABORNOK MONDJA: „A HÁBORUT MEGNYERTÜK“

Burgosból jelentik: Franco tábornok nyilatkozott a spanyol sajtó képviselői előtt. Nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— A háborut megnyertük. A vég hirtelen összeomlás lesz, melynek előjelei napról-napra világosabbak. Spanyolország egy napon meglepetten arra ébred, hogy a háborunak vége.

Olasz vita az angolokkal

Hivatalos római közlemény cáfoja, hogy Afrika felosztásakor O aszországot keilően részeltették volna

A német és olasz államrendszer egyúththaladása a jogeszmék új alakításában

Rómából jelentik: Az *Informazione Diplomatica* hivatalos közleményben válaszol *Eden* legutóbbi beszédére. Római felelős körökben — úgymond — nagy érdeklődéssel vettek tudomást *Eden* következő szavairól: „Egy hatalom, mely a világháború következtében elszűnt károkkért nagy ellenszolgáltatást kapott volt szövetségesei részéről, most a német gyarmatok visszaadásának harcosa lett.“ Olasz felelős körök megjegyzik, hogy Olaszország csak nevetéses ellenszolgáltatást kapott Afrikában, amikor Anglia és Franciaország felosztották egymás között a volt német gyarmatokat. Angliától 91 ezer négyzetkilométer kétesértékű területet kapott *Dzsuban*-ban, Franciaországtól pedig 114 ezer négyzetkilométer futóhomokot. Etiópiát Olaszország maga hódította meg mindenki ellen és első sorban volt szövetségesei akaratával szemben. Az angol külügyi hivatal csak az utolsó lehet, aki szót emelhet ebben az ügyben. Hiszen *Eden* hatalmas iratsomót találhat a külügyminisztériumban a maga és az angol kormány tévé-

kenységéről, mely arra irányult, hogy megállítsák útjában a fasiszta kormányt.

Berlinből jelentik: A berlini jogakadémia kedden tartotta első ülését a német-olasz kapcsolatokai ápoló munkaközösség. Ennek a közösségnek célja a fasiszta és nemzeti szocialista jogeszmék fejlesztése. Az olasz és német jogászok kölcsönösen tájékoztatják egymást a törvényozási intézkedésekről és kicserélik a közlésre szánt jogtudományt és jogpolitikai munkákat. A munkaközösség évenként egyszer teljes ülést tart.

A keddi ülésen megjelent *Solmi* olasz igazságügyminiszter és *Sosentino*, az igazságügyminisztérium elnöki osztályának vezetője, valamint több olasz egyetemi tanár; német részről *Frank* dr igazságügyminiszter és a német politikai és jogtudományi élet sok kitűnősége. *Frank* dr beszélt elsősorban a fasiszta és nemzeti-szocialista eszmék sorsközösségéről. *Solmi* olasz igazságügyminiszter hangoztatta, hogy mindkét nép közös eszményekért barcol, melyek a kultúra haladását szolgálják.

Krisztus Király ünnepségek

Cluj. Saját tud. Cluj katolikus egyházközsége a város egész katolikus társadalmának támogatása és részvétele mellett rendezte meg az ezévi Krisztus Király ünnepét. A háromnapos ünnepség minden estéjén istentiszteletet tartottak a város összes katolikus templomaiban. Október 31-én az ünnepség negyedik és befejező napján délelőtt is ünnepélyes istentisztelet volt a templomban, délután pedig a katolikus gimnáziumban rendeztek Jászünnepélyt. Este fél hét orakor a főtérsi Szent Mihály templomban Te Deum fejezte be az ünnepségeket.

Braşov-Bolonyában Krisztus Király ünnepét nyolc napos misszió előzte meg, amelynek szónokai Timár Sandor és Csathó Gyula plébánosok voltak. A szentbeszéd alkalmával zsúfolásig töltötte meg a hívő sereg a külvárosi katolikus templomát. Vasárnap ünnepélyes Te Deum volt, majd szentségi körmenet, amelyen résztvettek az összes braşovi katolikus iskolák növendékei és az egyesületek tagjai. A lelkiükben gazdag eredménytel zárult napok körültekintő rendezéséért Köllő Ignácot, a bolonyai katolikusok népszerű papját illeti a dícséret.

Gheorgheniben háromnapos lelkigyakorlat előzte meg Krisztus Király ünnepét. A lelkigyakorlatos szentbeszédet Csendőrné Jenő segédlelkész mondotta. Krisztus Király napján Szabó György apátplébános mondotta az ünnepi szentmisét, a szentbeszédet pedig László Ignác főesperes tartotta. Délután lelkes ünnepség és körmenet fejezte be a buzgó és bensőséges ünnepeléseket.

Reghinul-Săcuescen szombaton este a hívők nagy tömege végezte el a szentgyónást. Krisztus Király napján ünnepi szentmise és közös szentáldozás volt a plébániatemplomban. Délután a Népszövetség helyi tagozata rendezett szép ünnepséget a Keresztény Bank dísztermében. Dr. Vékony Gyula méltatta ünnepi beszédében a nap jelentőségét. Gyermekkarri ének, gyűjtemény, szavalókórus és szavalatok emelték az

ünnepség fényét. Az ünnepség után vespere, majd körmenet volt, amelyen ötezer főnyi hívősereg vett részt.

Mercurea-Ciucon az ünnepet megelőzően öt napon át tartó áhítatoosságon zsúfolásig megtelt a templom. Férfiak és nők tömegesen végeztek szentgyónást, szentáldozást. Szombaton éjjeli 12 óráig szentmisemádás volt. Vasárnap ünnepélyes szentmisét mondott Bíró főesperes, míg a szentbeszédet P. Szócs Dénes házfőnök tartotta. Szentmise után a közbirtokossági székház nagytermében, nagy közönség jelenlétében tartotta meg a Katolikus Népszövetség évi rendes közgyűlését.

A közgyűlést dr. Gál József ügyvéd, elnök betegsége miatt Bíró Ferenc főesperes, a Népszövetség igazgatója nyitotta meg. A megnyitó után Cselényi Béla főgimnáziumi tanár, jegyző felolvasta a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét, melynek elfogadása után dr. Máthé László ügyvéd, titkár tartotta meg beszámolóját. A jelentésből kiderült, hogy a tagozatnak négyeszet tagja van, tavaly elhelyezett 410 darab naptárt, terjedés és tettei buzgólkodott a keresztény sajtó terjedésén, több gyűlést és értekezletet tartott és elismeréseméltó módon vette ki részét a Katolikus Nagygyűlés sikeréből is. Dr. Csipák Lajos kanonok, Albert Vilmos főgimnáziumi tanár, ügyv. alelnök és Szilveszter Sándor hittanár mondottak beszédeket szakosztályi üléseken. A beszámolóból megglehetően állapítani, hogy a tagozat csendőrné, felülnés nélkül, de annál lelkesebben dolgozik és olyan célkitűzése vannak, melyek megvalósítása nagy népszerűsítésére szolgál a Népszövetségnek. Kalamár Gábor kereskedő, pénztárnok jelentésének elfogadása után Albert Vilmos mondotta el ünnepi beszédét. Utána Bíró Dénes főgimnáziumi tanuló két szép költeményt szavalt nagy sikerrel. Befejezésül Bíró főesperes megköszönte a tagozat leköszönt és új tisztikara munkásságát, mely után a közönség a pápai himnusz hangjai mellett távozott. Délután öt órakor vespere volt, utána Szentségi Körmenet, majd Te Deum fejezte be az ötnapos ünnepséget.

Kriptafosztogatók jártak a timisoarai székesegyház sirboltjában

Timisoara. Saját tud. A püspöki székesegyház alatt lévő sirboltba nagy gondot fordít a székeskáptalan. Ebbe a sirboltba helyezik kétszáz esztendő óta nyugalomra az elhunyt püspököket és káptalani tagokat, régebben magarangu személyiségeket s a városparancsnokokat is oda temették. Legutóbb a sirbolt általános rendezését végeztette el a káptalan. Egyes folyó-csoportokat, amelyeknek fülkái már megtelek szarkofágokkal, beépítette s a megmaradt főfolyosókban új fülkéket vágtak. Most pedig ezeket a főfolyosókat átfestették és a folyosó végére szépívű márványkereszt került. Már a kriptá bejáratától látható a folyosó végén felállított 1.80 méter magas márványkereszt, amely a fekete háttérből plasztikusan emelkedik ki. A keresztet Olajos József preláus-kanonok adományozta és felirata: „Me erexit Josephus Olajos 1937”. Mindenszentekkor és halottak-napján mindig nyitva áll a kriptá kegyeletes látogatók

számára. S hogy ilyenek most is eljöttek, bizonyítják a virágcsokrok, amelyek a sarkokak előtt láthatók. A papnevelde részéről is megkoszorúzták Magyar Pál preláus, volt papneveldei rektor sirját. Amig így egyfelől a kegyelet és az emlékezés tapasztalható, másfelől olyanok is látogatják ilyenkor a kriptát, akiket minden más, csak nem a kegyelet vezet. Már a múlt évben is kriptafosztogatók jártak a székesegyház alatt lévő sirboltban és ezek úgy látszik, ezidén is eljöttek.

Tavaly Mindszentek-napián a kriptafosztogatók a baloldali mellékfülkébe egyik sirjának falazatát bontották fel. Kis sirhely volt, nyilvánvalóan gyermeké. Régi följegyzések szerint 1774-ben, többek közt, a kriptába temették özvegy Bibich Jakabné, a santanai piarista-ház alapítónőjét — ebből a rendházból alakult ki az intézet áthelyezése folytán a timisoarai piarista-intézmény. Nemsokára az asszony halála után egyik rokonát, Katsanak Ferenc „elemi iskolai tanuló” helyezték nyugalomra a dóm sirboltjába: valószínűleg tehát ennek a gyermeknek a sirját bontották fel vandál kezekkel. Riesz Antal sekrestvés akkoriban a földelt sirban lévő csoportot összeszedte és a kriptá más helyén temette el, illetve falaztatta be. Az idén ugyancsak a baloldali oldalfolyosón jártak a fosztogatók, akik az idén is felbontották a falat az egyik sirhelyen. Nem hihető, hogy hármát is találtak, aminek hasznát vehették volna. Elkorhadt tölgyfakoporsó egyes maradványaira akadtak, azokat ki is huzzák s egy másik sirra dobták. Egyéb-ként, ha az általuk vágott nyíláson át betekint az ember a sirüregbe, mindössze néhány csontot lát. Hogy kinek a földi maradványait bolygatják meg, nem tudni. A sir falán felírás nincsen, ugylátszik, most is igen régi sirhelyet törtek fel, kutattak át pogány kezekkel.

L. BURGER:

Világsiker

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Schütz Antal:

ŐRSÉG

314 oldal. Finom, modern borítékban. Füzve 140 lei.

A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei az élet és kultúra legfőbb javainak a kereszténység felbecsülhetetlen értékeinek megőrzéséről és ápolásáról.

Megrendelhető könyvosztályunkban

Vakrémület a rohanó gépkocsiban

Felrobbant egy doboz puskapor és lángragyúlt a csukott gépkocsi belsejében.

Bucuresti. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt betörés történt *Marcus Gervel* cernauti börtényes raktárhelyiségében és onnan elvittek a tettesek 200 ezer lei értékű boeskorbuft. A rendőrség több letartóztatást eszközölt az ügyben s az egyik letartóztatottnál a közeli Rarancea községben kellett házkutatást végezni a nyomozás érdekében. A feljelentő a gyanúsított és a rendőrségi közegek gépkocsin mentek ki a faluba s a házkutatás alkalmával egy doboz puskaport is találtak a gyanúsított pincéjében, amit több egyéb holmival együtt elkoboztak. Visszajövet egy csendőr cigarettára gyújtott, amitől felrobbant az ölében tartott puskaporos doboz. A csendőr remülten a sofőrre dobtá az égő dobozt, amire az ijedtében elengedte a volánt és a gép teljes sebességgel az árokba futott, felborult és egész belseje lángbaborult. Szerencsére a sofőr nem vesztette el lélekjelenlétét és nagynehezen kinyitotta az égő gépkocsi egyik ajtaját, amelyen át az összes bennülők súlyos égési sebekkel kimene-kültek.

Nemzeti nyelvek harca Tanganyikában

Az afrikai Tanganyika állambeli mwanzai apostoli vikárius területéről számolnak be az ottani missziót ellátó fehérbarátok, hogy missziós területükön igen sok a dialektus, s aki a bennszülöttek érzékenységét nem akarja megsérteni, annak alkalmazkodnia kell ehhez. Így például Komé szigetén kizárólag dialektust beszélnek, Ukereve szigetén kikereve dialektust, Ukara szigetén pedig a kikara nyelvet. Mind a három sziget a Viktoria-tó déli részén fekszik. A tó keleti részén pedig a kiruri és jolno tájnyelv a használatos. A legutóbbi nyelvjárás a nilusi nyelvcsaláddhoz tartozik, míg a többi valamennyi bantu nyelv.

Ezek a különböző idiómák gyakran mutatnak fel hasonlóságot, de sokszor egészen eltérő kifejezések és mondatfűzések is vannak közöttük és a missziósoknak valamennyit ismerniük kell, ha azt akarják, hogy tanítványaik megértsék őket és hogy ők is megértsék azokat. Amelyik törzs tagjai pedig megtértek, azok megkövetelik, hogy az imakönyveket és énekszövegeket kizárólag az ő nyelvükön írják meg és ne a szomszéd törzs nyelvén írott imákat kapják kézhez. Így például a fehér misszionáriusok hiába próbálták meg, hogy Ukereve szigetén a már meglévő kizárólag nyelvű Szentírást használtassák. Itteni tanítványaik azonban a legnagyobb örömmel vették a kezükbe azokat az imakönyveket és énekszövegeket, amelyek kikereve nyelven voltak írva.

Tanganyika területén egyébként Kilimában a legutóbb avatta fel Byrne püspök. Kilimandzsaro apostoli vikáriusa egy új szemindáriumot, melynek építését az amerikai hartfordi egyházmegye papsága finanszírozta.

Megindult a nyílt küzdelem a kormányutódlásért

Popovici Mihail kijelentette, hogy a Nemzeti Parasztpárt tiszta választásokat akar

Nemzeti Kereszténypárt tiltakozik az esetleges Mihalache-kormány ellen. — Tatarescu lemondását november 14-re jósolják

Bucuresti. Saját tud. A Curentul így jósolja meg a kormányváltás előkészítését és lezajlását: A király november 7-én Csehszlovákiából való visszatérése után Bucurestibe helyezi vissza állandó lakhelyét. November 8-án lesz a fővárosban a Mihai Viteazul rend lovagjainak szokásos díszlakomája és mindjárt utána bekövetkezik a kormányváltás. A jelenlegi kormány november 13-án ünnepélyes minisztertanácsot tart és ezzel üli meg a hatalomrajutás négyéves fordulóját. November 14-én a kormány beadja lemondását s 14-ről 15-re virradó éjjel a Monitorul Oficial rendkívüli számában megjelenő királyi dekretum feloszlatja az országgyűlést. Ugyanez a dekretum közölni fogja a választások időpontját is.

A NEMZETI PARASZTPÁRT ERŐSEN KÉSZÜL A KORMÁNY ÁTVÉTELÉRE

Timișoara. Saját tud. A Nemzeti Parasztpárt területi vezetőségi gyűlést tartott, amelyen megjelent Popovici Mihály volt miniszter, hat megye párttagozataiból álló csoport elnöke. Popovici Mihály volt miniszter, miként kijelentette, a párttagozatok meglátogatásával az összeköttetést akarja fenntartani és élénkíteni s a gyűlések révén a párt kifelé is lehetőleg egészségesebb voltát igazolni.

Az ülésen hat megye nemzeti parasztpárti vezetői vettek részt.

Popovici Mihály hangsúlyozta, hogy bár a döntő szó az alkotmányos tényezőt illeti meg, minden jel szerint most a Nemzeti Parasztpárt jut kormányra. S ha tényleg kormányra kerül, meg van a maga részleteiben is lefektetett programja, amelyet üres ígéretek és minden demagógia mellőzésével komolyan és teljes határozottsággal meg akar valósítani. Ezért a programjárt a párt mindenkor szavatol. A tettek fognak beszélni. Az is kijelentette Popovici elnök, hogy a Nemzeti Parasztpárt tiszta választásokat kíván. A gyűlés után a volt miniszter a megyei tagozatok vezetőivel beható megbeszéléseket folytatott a választásokra vonatkozólag.

A NEMZETI KERESZTÉNYPÁRT ÜLÉSEZÉSE

Bucuresti. Saját tud. Kedden egész nap ülésezett a Nemzeti Kereszténypárt nagytanácsa, amelyen Cuza és Goga érdekes beszédeket mondtak. Foglalkozva a hatalomutódlás kérdéseivel, mindketten élesen állást foglaltak az ellen, hogy a Nemzeti Parasztpárt jöjjön a kormányra. Egy ilyen kormány hatalomrajutása — mondotta Cuza — veszedelmes visszahatást váltana ki. Leglogikusabb választási kormány volna, hogy a nép szabadon nyilváníthassa akaratát.

Goga a politikai korszakot, amelyben élünk,

III. Lipót belga király

a belgiumi hadgyakorlaton a manővert irányító főtisztekkel tanácskozik

a „Románia a románoké” elv diadalrajuttatása korszakának nevezte. Ezt akadályozná a Nemzeti Parasztpárt hatalomrajuttatása.

Katonai szempontból is hátrányos volna — mondotta Goga — mert a Skoda-botrány kormányára újból Skodáéknál kezdene hadi felszerelést rendelni. Mihalache kormányelnöksége kulturális zavar is volna, Titu Maiorescu után Topoloveni. Aztán a Nemzeti Parasztpárt hatalomrajutása nyílt kihívás volna a nemzeti mozgalmak címére. Ismerem az országot s meg tudom mutatni a térképen, hol fog a visszahatás erre hangozó elégedetlenségben jelentkezni.

Goga ezután táviratokat olvasott fel vidéki tagozati elnökeiktől, amelyek az erőszakos fellépést helyezi biztos kilátásba, baloldali kormány hatalomrajutása esetén.

A tiltakozásoknak ezt az özőnét — folytatta

Felfedte az esküdtszéki tárgyalás egy időközi bizottság súlyos visszaéléseit

Felmentették Baciu Aurél képviselőt, akit kizsákmányolással, megvesztegetéssel és a visszaélések tömegével vádolt meg Dandea Emil, Tg.-Mures polgármesterét. — Dandea kártérítési igényét is elutasította az esküdtszék

Tg.-Muresről jelentik: Hétfőn kezdődött meg a tg.-muresi esküdtszék őszi ülészaka és ekkor került tárgyalásra az a sajtóper is, amelyet Dandea Emil dr. a város időközi bizottságának és a liberális párt helyi tagozatának elnöke indított Baciu Aurél ügyvédkamarai dékán és képviselő ellen. A sajtóperre az a hírlapi közlemény adott okot, amely 1936 július elsején jelent meg Baciu Aurél dr.-nak „Drumul Drept” című hetilapjában, amely a nemzeti kereszténypárt helyi hivatalos organuma. A cikkben Baciu dr. rendkívül éles bírálatot mondott Dandea dr. városi szerepléséről s Dandea-t többek között „kizsákmányolónak és korruptnak” nevezte. Dandea sértőnek találta a cikk kitételeit és sajtó útján elkövetett rágalmasz miatt pert indított a cikk szerzője ellen.

Az esküdtszéki tárgyalás megkezdésekor Dandea jogi képviselője a tárgyalás elhalasztását kérte, de a bíróság elrendelte az ügy érdembeli tárgyalását és elsőnek a vádlott dr. Baciu Aurélt hallgatták ki.

A vádlott kijelentette, hogy a cikket közérdekből írta, állításait fenntartja és azokat bizonyítani kívánja. Felsorolta azokat a visszaéléseket, amelyeket Dandea és úsztviseelői a város kárára elkövettek.

A tanúhallgatások során dr. Sebestyén Miklós ügyvéd, aki 1926-ban alpolgármestere volt a városnak, feltűnést keltő vallomást tett. Elmondta, hogy amikor Dandea első ízben volt polgármester és rezsimje távozott, a város az ügykezelés felülvizsgálására öttagú bizottságot küldött ki. Ennek a bizottságnak ő volt az elnöke. A jegyzőkönyv tizenöt pontban gongyolította fel a visszaéléseket s azt is hangoztatta, hogy valamennyi visszaélést nem is lehetett felfedezni, olyan ügyesen burkolták. Sebestyén dr. a jegyzőkönyv másodpéldánya alapján sorolta fel az egyes pontokat, amelyek között első helyen áll az, hogy Dandea dr. és a tanács tagjai önkényesen szedtek fel napidíjakat, sokszor tíz-huszezer lejes összegekben.

Dr. Russu Aurel ügyvéd, aki tagja volt az öttagú bizottságnak, mindenben megerősítette dr. Sebestyén adatait

15 éve óv

ez a védjegy

az utánzatok

KOPROL
CSOKOLÁDÉ
A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

— az uralkodó elé fogjuk terjeszteni. Ma az erőszak elvét kell latba vetni. én ennek az eszmének az élén fogok állani. Hozza vagyok szokva a harchoz és nem fogok ölbetett kézzel ülni. Én nem akarom, hogy az országban a polgárháboru lángja lobbanjon fel. Nekünk belső béke kell, de ez a zsidók kormányzása alatt lehetetlen. Külpolitikai tekintetben pedig Mihalache kormánya Titulescu politikájának a diadalát jelentene, vagyis kölcsönös védelmi egyezmény megkötését Szovjetországgal. Szerinte az ország közvéleménye határozottan állást foglal ezzel szemben. Goga ezután a nemzeti irányu kormányzás áldásairól beszélt.

A következő tanu Bozdog Ioan tanár, a nemzeti parasztpárt tg.-muresi tagozatának egyik vezetője, elmondotta, hogy Dandea a városi nyomdát saját tulajdonának tekintette, ingyen nyomatta ott ki rópiratát és potom áron készítette a liberális párt helyi tagozatának nyomtatványait. Megemlítette, hogy Dandea nagyobb összeget vett fel külföldi tanulmányut céljaira, de rövid idővel ezelőtt nem külföldre, hanem Iasiha utazott.

Ezután dr. Bernády Györgyöt hallgatták ki. Az elnök kérdésére elmondotta, hogy az ő polgármestersége idején is történtek visszaélések, de nyomban lecsapott az illető tisztviselőkre az igazságszolgáltatás keze, mert a polgármesterek módot kell rá találni, hogy tisztviselői munkáját ellenőrizze.

Több jelentéktelenebb tanu után Dandea, a vádló — mondotta el saját védőbeszédét. Hangoztatta, hogy az ő szeme előtt a város elrománosításának kérdése lebegett. Beismerte, hogy elkövetett formai szabálytalanságokat, de ha az árlejtéseknél nem mindig a legalacsonyabb ajánlatot fogadta el, ezt azért tette, mert románoknak juttatta a munkát.

Dandea jogi képviselője védelem hazafias érzéseit hangoztatta. Dandea-nak nagy érdemei vannak a templomépítések körül. Nem lehet Dandea-t korruptsággal vádolni, mondotta, mikor például Pasere Sabin sógorát fegyelmi elé állíttatta.

A védelem képviselői gunyosan szóltak közbe:

— Pasere háromszázezer leit sikkasztott és ezért egyhónapi fizetésének levonásával, hateret leire büntették.

Végül Baciu dr. rövid beszédben rámutatott arra, hogy nem lehet igazi hazafi az, aki közpénzekkel tömi meg a zsebét s azután templomépítésekre hivatkozik Dandea-nak — mondotta — a hatalom és a hazafiság csak üzlet volt.

Az esküdték tagjai ítélethezatalra éjjel 2 órakor vonultak vissza. Hajnali 3 órakor hirdették ki az ítéletet, mely szerint az esküdtszék felmentette Baciu dr.-t a sajtó útján elkövetett rágalmasz vádjá alól s Dandea kártérítési kérését is elutasította.

Kétszáz esztendővel ezelőtt telepedtek meg az Irgalmasok a Banátban

Timisoara. Saját tud. Mindenszentek napja ezidén jubileumot jelentett Timisoara városának. Jubileumot, amelyből kifolyólag ugyan nem tartottak fényes ünnepeket, de amelyről mégis hálatelt szívvel s a legmelegebb elismerés hangján kell megemlékezni. 1737 november 1-ét írták, amikor Timisoarán hat szerény szerzetes jelent meg, hogy megnyissa a város legelső kórházát és csakhamar megalapítsa a város első állandó gyógyszerárát. Cégerül arany gránátalmát tűztek ki a patika ajtaja fölé s ugyanezt a céget megtaláljuk ma is: az Irgalmasok patikájánál. A hat szerény szerzetes az Irgalmasok rendjébe tartozott és eljött ide, szerényen-szegényen, idegen emberek közé, hogy Isten dicsőségére s a felebaráti szeretettől áthatva szenvedő embertársaikért áldozza életét. November 1-én, Mindenszentek napján a romániai Irgalmasrend timisoarai rendháza jubilált: kétszáz esztendeje, hogy Istenes Szent János rendjének tagjai ebben a városban önfeláldozó szeretettel, megszakítatlan folytonosságban, a szó legnemesebb értelmében gyakorolják az irgalmasság cselekedeteit.

Hálatelt szívvel s a legmelegebb elismerés hangján kell erről szólni, legalább ma, a kétszáz esztendő jubileum alkalmával. Az első kórházat vették át: az újjáépülő városban és várban, amelyet Savoyai Jenő csak huszonegy évvel előbb, 1716-ban foglalt vissza a töröktől s itt mindent előről kellett kezdeni. Török-időbeli faviskók álltak még mindenféle s a kórház közvetlen közelében miazmákkal telt mocsaras állóvíz. És az első épületek között ott találni már a keresztény szeretet művét, a kórházat: a Nepomuki Szent Jánosról nevezett katolikus egyesület — „testvériség” — tagjainak adományából épült az s az akkori banati kormányzó, Hamilton lord, az Irgalmasok működését még Bécsből ismerve azon iparkodott, hogy ezt a mi első kórházunkat is ennek a rendnek tagjai kapják meg. Kétszáz évvel ezelőtt, Mindenszentek napján iktatta be őket mai rendházukba Hamilton lord és Neffzern báró, a banati adminisztráció tanácsosa. Méltón megírhatta Gruber Hospitius háziönök 1832-ben kelt s a vármegyéhez intézett beadványában:

— Mélyen és hálatva érezte az akkoronn mintegy újra a kereszténységnek és az műveltségnek született közönség e szerzetes rendünk áldott fáradozását, melly már 1737-ik esztendőben 5-ik Septememberben költt hivatalos kir. cammerális levele foglaltatja szeréni, Belgrádból, a hol még a 17-ik Században kórházzal, közönséges patikával, sőt fekvő jószággal is bírtt (a török el foglaltatásban elvesztvén minden irományaival együtt e lakhelyét) ide Temesvárra által szállittatván, oly forrón mindjárt, és hívven fogott a köznyomorúság enyhítésére, hogy már a kövvetkezett 1738-ik esztendőben előjárókkal együtt minden szerzetes tagjai, kettejét kivéven, a dühösködő pestis mirigyben kihaltanak, és így alig-kezdetekorában maud vég enyészetére jutott; midőn ugyan másodsor is... új erőre kaphatván, mint a kórház, mint a patika szorgalmaztatásában azon tovább-is jároványos, háborus és zavaras időben — melyekben ez tsak a minap gysz török igájától ki ragadott fele pusztá vidék, pogány szennyéből vergődve kivetkőzött — annyira segített és dolgozott e tartománynak számos, kiváltképp' szegény sorsu betegjein, hogy e daliás baráti szerzet legalább annyi viszontagságokban tett fáradozásaiért... megérdemelhetette...

Megérdemelhetette valóban, hogy legalább e szerény sorokban fejezzük ki, néhány szívből jövő szóval a hálat, amelyet a város minden lakosa e rend tagjai iránt érez. 1849-ben, a vár

ostroma idején a rendház és templom leégtek s akkor pusztultak el a rendház régi napói is, amelyekre régi írók még hivatkoznak. De így is itt-ott még aktákra lehet akadni, amelyekből megtudjuk, hogy az Irgalmasok minden időben hivatásuk magaslatán álltak és szenvedő embertársaik ápolásában nagy eredményeket értek el.

Eredményeket: Letelepülésük után, még alig egy éve voltak itt és kitört a nagy pestisvész és tényleg, miként az előbbidézett leírás említi, a pestisbetegek ápolása közben mind a hat rendtag pestisben betegedett meg és közülük négyen Temel (Demel) Paulinus vikáriussal egyetemben, akinek vezetésével Belgrádból jöttek ide, mindjárt el is haltak. Eredményeket: Egy, a városi levéltárban lévő, 1802-ből való hivatalos irat szerint hatvanöt éves itteni működésük alatt a templomukkal kapcsolatos kriptájuk annyira megtelt, hogy a konvent maga kérte a kripta kiürítését. Megtelt ki tudja hány olyan szerzetesnek temetével, akik itt valamennyien önként vállalt kötelességükkel, az önfeláldozás legszebb példáit hozva feleltek meg. Több irat szól arról, hogy a várost és külvárosait, de még a környéket s a katonai végvidékeket is végigjárva koldultak a

szerzet tagjai, hogy fenntarthatassák kórházukat, amelyet kibővítettek. Az első időkben a kórházuk közelében néhány török viskóban ideiglenesen felállított katonai kórházat is ők vezették és látták el, sőt volt idő, amikor a polgári kórházat — ma állami kórházat — is reájuk bízta (1859—1874). Ők valósították meg ebben a városban az első betegségélyzőbiztosítást: régi céhíratokból kitűnik, hogy a céhekkel szerződéseket kötöttek, amelyek szerint azok bizonyos évi átalányt juttattak a kórháznak s ezzel szemben a megbetegedett mesterlegények betegápolásban és gyógyszerekben részesültek.

Eredmények: Ma is, amikor kórházuk a kor nivójának mindenképpen megfelelően berendezve, különösen a szegényebb néposztálybeliek a legnagyobb bizalommal keresik fel őket (de a más néposztálybeliek is) és jönnek a vidékről is: mindenféle nemzetiségűek. Jönnek nagyszámban románok is s a „popii negri”. Feketepapok felől érdeklődnek: ez a kifejezés valószínűleg még abból az időből maradt fenn, megkülönböztetésül, amikor a városban két ferencrendi rendház is fennállt, amelyeknek tagjai barna öltönyt viseltek. Eredmények: Szóljék például egy sír is, a belvárosi temetőben, művészi ércemlékekkel, amely miniatűr kápolnát ábrázol s amelynek felírata így kezdődik: „Hoc tumulo clauditur Fr. Dominulus Svoboda ex ordine S. Johann. de Deo...” s amelyről olvashatni, hogy azt az emléket az egyszerű, szerény barátnak a közönség emelte, hátlából, mert tényleg „irgalmass” volt († 1865).

Pár szóban szözlünk csak róla: de méltán szép és emlékezőes jubileum ez...

Schiff Béla.

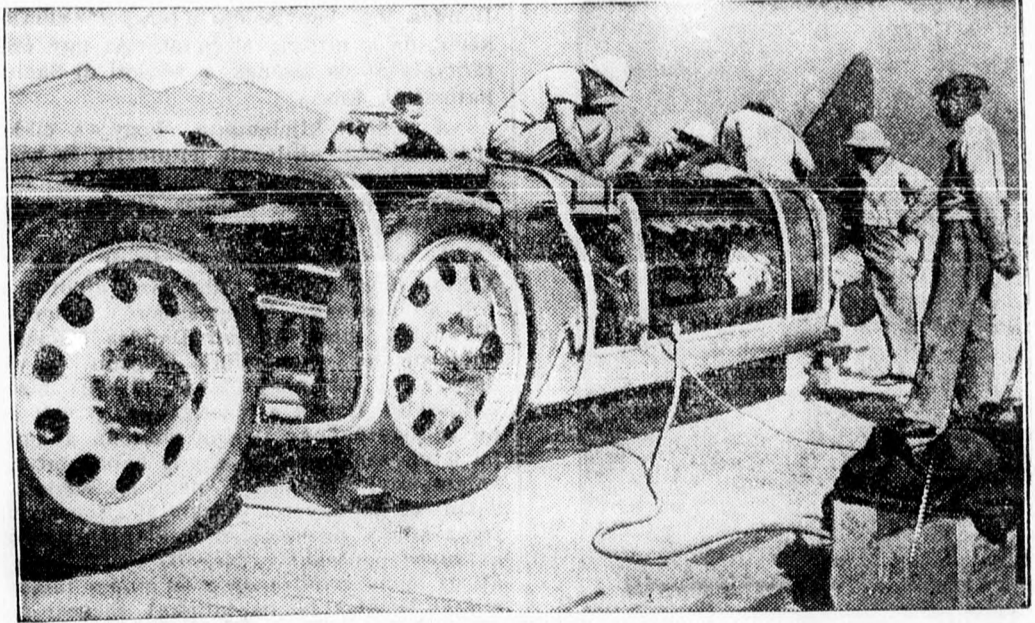
Versenyfutás a Keleti Expressszel

London, november hó.

Két angol sportversenyző végig utazta a kontinent egészen Istanbulig, hogy kipróbáljon egy új versenykocsit. Miután az utazás teljes sikerrel járt s az autó a legjobb állapotban érkezett meg Istanbulba, elhatározták, hogy visszafelé szintén kocsin mennek. Hogy izzalmasabbá tegyék az utat, a Keleti Expressszel akartak versenyt futni a Balkánon keresztül. A vonat 22 órakor indult Sirkeci állomásraól Ostanbe felé. Hatvan két órával később a Dover felé induló hajónak kellett átadnia utasait. A vakmerő sportemberek előtt tehát 2000 mérföldnyi út állt, amelynek nagy részét, 800 mérföldet, Európa legrosszabb országútján kellett megtenniük.

W. A. Mc Kensie, a versenyzők egyike, így írt később erről a vállalkozásról: „Pont 22 órakor a Keleti Expressszel egyidejűleg hagytuk el az állomást. Eleinte rendes, modern utakon haladtunk, amelyeken nyugodtan gurulhattunk 70 mérföldes órasehességgel. Ennek a pompás útnak a végén a bolgár-török határ közelében,

ködbe kerültünk és kénytelenek voltunk 40 mérfölddel menni. És micsoda út következett most! Kizárólag gödrökből állt, úgyhogy majd kirázta a lelkünket. 80 mérföldet tettünk meg ezen az „úton”, amikor Adrianopolbe értünk. A város mögött igazoltattak bennünket és Mustafa Pasaig egy katona jött velünk. Dolga volt ott. Most már ránk borult az éj és egy taligaúton bukdácsolunk Plowdiw-ig, a régi Philippopol-ig, ahol reggel 7 órakor, a drága pénzért, tankoltunk. Itt helyet cseréltem Tim Saunders-sel. Ő űt a kormányhoz és én fekküdtem az „ágyba”, a két hatsó ülésre. Sofia lapos lett a vidék, az út csaknem eltűnt. Az volt az érzésünk, hogy nyers, göröngyös földön megyünk. A Dragoman-hágón elértük végre a főtivonalat és a jugoszláv határt. Itt aztán rá is akadtunk a Keleti Expressszre, az utasokat éppen határvizsgálatnak vetették alá. Amikor holtfaradtan, piszkosan és borostás arccal Szegedre értünk, az expresszt már mögöttünk is hagytuk. Az út innenről kezdve persze már csak gyereksjáték volt”.

Újítja versenygépköci szerelésén dolgoznak Amerikában, Bonneville-ben, amellyel minden eddigi rekordot felül akar mulni az angol versenyző. A gép sajtásága, hogy a tengerparti éles levegő sem árt neki.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hónalföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egy hónapra 10 P. Vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: PEREDI GYÖRGY
Cluj-i szerkesztő: dr Sulyok István
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csekk válaszbellyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Továbbra is enyhe idő, sok helyen köd, egyes helyeken eső.

AZ IPARÜGYI MINISZTERIUM UJ PÁLYÁUDVARÁNAK ALAPKÖVETÉLE. Bucaresti. Saját tud. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium nagy udvarán ma délelőtt helyezett el ünnepélyes keretek között a miniszterium új palotájának alapkövét. Az új épület nyolcemeletes lesz és a miniszterium minden hivatalát, amelyek most szétszórtan működnek, összpontosítani fogja. A miniszter és államtitkár dolgozószobái azonban a régi épületben maradnak.

Dr Patzkó Elemér ügyvédi irodáját Oradeán Str. Ciorogariu 23/a szám alá helyezte át.

Megkezdte működését az **UGIR** mellett a román szakemberek elhelyező bizottság. Bucaresti. Saját tud. Gheorghe Gheorghiu, az UGIR vezérigazgatója tegnap jelentkezett az ipar és kereskedelemügyi alminiszternél és közölte, hogy november elsejével az UGIR-nál megkezdte működését a bizottság, amelynek az a rendeltetése, hogy a gyáraknál megüresedett állásokba és munkahelyekre románokat helyezzenek el.

Megkezdtek a Maramurest és Transsylvaniaiát összekötő vasútvonal építését. Sighet, Saját tud. Tatarescu miniszterelnök maramuresei látogatása alkalmával megírta, hogy a vármegye kereskedelmi életének fellendítésére a kormányfő megígérte többek közt azt is, hogy Sighetet vasútvonallal köti össze Transsylvaniaival. A vasútvonal építését már meg is kezdte a bucuresti „Unirea” cég, amely árlejtés útján 400 millió leiert végzi el a munkálatokat. A szerződés szerint 1940 október 1-re köteles a cég átadni a vonalat a CFR-nek és nemcsak a vasútvonalat köteles felépíteni, hanem az összes közbeeső állomásokat és alagutakat is. A CFR egyébként 80 millió lei előleget adott az építésre. A fennmaradt 20 milliót az átvétel után fizetik ki.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG AZ ESSENI PÁLYÁUDVARON. Essenből jelentik: Kedden este sz esseni pályaudvaron egy személyvonat belefutott egy mozdonyba. Negyven utas könnyebb sebesülést szenvedett.

DARABOKRA TÉPETT EGY DIÁKLEÁNYT A REPÜLŐGÉP CSAVARJA. Belgrádból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt kedden délután a nagybecseroki repülőtéren. A sportrepülőket végeztek gyakorlatokat a repülőtéren, amikor az egyik repülőgép elé került Lieber Gizella 14 éves diákleány kerékpárjával. A repülőgép csavarja elkapta a leányt és a szó szoros értelmében darabokra tépte. A jelenlévők megállapításai szerint a diákleány önmaga okozta a szerencsétlenséget.

Csütörtökön este nyílik meg a román nyelvtanfolyam. Az oradeai Magyar Párt, mint már előbb is megírtuk, ebben a szombaton is megrendezi románnyelvű tanfolyamát, melyet az esti órákban tartanak meg. A tanfolyamot ezúttal is Cosma Augustin liceumi tanár vezeti. Az első előadás csütörtökön, november 4-én pontosan este fél 8 órakor kezdődik a Magyar Házban (Str. Duca 9. sz.) A tanfolyam vezetősége felkéri az érdeklődőket, hogy az órán pontosan jelenjenek meg, mindazok pedig, akik a részvételi igazolást még nem kapták meg, legkésőbb csütörtök délig jelentkezzenek a Magyar Párt irodájában.

* **Cukorbetegségnél, elhíjasodásnál és kösvénynél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, huyssavas sók lerakódásánál** reggelenként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” kóservíz javítja a gyomor és a belek működését és az emésztést és az anyagcserét tartósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Templomrablás. Cluj. Saját tud. Eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a manasturi görög katolikus templomba, ahonnan két aprópénzt tartalmazó perselyt vittek el. A nyomozást bevezették.

RENDELETTÖRVÉNY A TANÁROK ÁLLÁSHALMOZÁSÁNAK MEGSZÜNTETÉSÉRE. Bucuresti. Saját tud. Tegnap aláírták a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amely a népnevelésügyi minisztert felhatalmazza hogy szentesítés céljából rendeltörvényt terjesszen az uralkodó elé a tanárok álláshalmazásának megszüntetésére. Eszerint az egyetemi segéd-tanszemélyzet nem foglalhat el középiskolai faszéket, sem semmiféle más tanügyi szolgálatot.

Zürichi zárlat. Párizs 14.59, London 21.49 fél, Newyork 433.12, Brüsszel 73.30, Milánó 22.80, Amsterdám 239.45, Berlin 174.10, Bécs — schilling 80.20, Prága 15.16, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucaresti 325.

Eredeti közlemény

Köszönettel megkaptam a kért Gastro D. gyógyszerüket és már örömmel értesítem, hogy az első üveg elhasználása után, sokkal jobban érzem magam. Eddig évek óta kínzó hálfüvődásaim és rettenetes gyomorégéseim ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panaszkodhatom még. Nagyon kérem tehát Önt, hogy a kitűnő Gastro D. gyógyszerből még egy üveggel azonnal elküldjen szíveskedjen. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek üdvös tapasztalataim után szívvel ajánlhatom.
1937. május 8.

Kiváló tiszteltelt!

Enyed György, Jacodul, up. Chendul-Mare (Jud. Odorheiu)

Ezek tiszta tények, mikről gyomor- bé-, epe-, vese- és májbetegek rövid kura után személyesen is meggyőződhetnek. orvosok is ajánlják. Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Eladta a CAPS a sighet nyugaldíjasok tüzfáját. Saját tud. Annakidején a „CAPS” ígéretet tett a nyugdíjasoknak, hogy kedvezményes áron fog tüzfát bocsájtani rendelkezésükre. A nyugdíjasok a napokban jelentkeztek a megígért kedvezményes tüzfáért, azonban már nem kaphattak, mert a CAPS a nyugdíjasok fáját eladta a fakeskedőknek, akik viszont 1200 leiert árulják a fa őlet.

KÉT LEIVEL DRÁGUL A CUKOR KILÓJA. Bucurestiből jelentik: A „Tempo” értesítése szerint az iparügyi bizottság befetezte a cukorrépa és a cukor árának emelése körüli munkálatait. Az iparügyi bizottság határozata szerint a cukor ára két leivel fog emelkedni kilogrammonként. Ezt a határozatot most az iparügyi miniszter elé terjesztették, a miniszter viszont végleges ívőhagyás végett a kormány gazdasági bizottsága elé fogja utalni a kérdést.

ÓRÁKAT ÉS AMERIKAI ÉRTÉKPAPIROKAT CSEMPÉSZTEK ÁT A HATÁRON. Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy a rendőrség a pályaudvaron letartóztatta Leib Ignác deji és Katz József satumarei lakost, akik több bőrdőn órát csempészték be Svájcba, mintegy háromszázezer lei értékben. Amint most értesülünk, a letartóztatottak nemcsak órákat, hanem duplafedelű bőrdőnjeikben értékpapírokat is csempészték. Az értékpapírok közt van száztíz darab, egyenkint száz dollár névértékű amerikai államkötvény, három darab ezer dollár és két darab ötszáz dollár névértékű értékpapír. A papírok névértéke tehát tízenötezer dollár. A rendőrség megállapította, hogy Katz Józsefnek már a legutóbb Satumaren is voltak kellemetlenségei, csempészés gyanuja miatt. Leibit és Katzot átadták az ügyészségnek, amely viszont a vázhatóságához kísérte át őket — ott vetik ki a vámbírságot.

A salontai görög katolikus templom tervezője. A „Magyar Lapok” november 3-iki számában a salontai görög katolikus templom szenteléséről közölt beszámolómban a templom tervezőjeként tévesen Kiss Mihály neve szerepel. A templom tervezője nem ő, hanem Szall erbeck Antal, a görög katolikus püspökség építészé. A kivitelező építész Kiss Mihály volt, aki a templom külső ornamentikáját is vezette. Az ikonosztást és a belső festést Keresztessy tásnadi iparművész készítette.

Eltemették gróf Teleky Géza földbirtokost. Cluj. Saját tud. Tegnap délután temették el vidéki birtokán lévő családi sírboltjába gróf Teleky Géza földbirtokost, az ardeali magyar arisztokrácia közbecsülésben álló népszerű tagját. Teleky Géza gróf 1880-ban született és kora ifjúságától kezdve lelkes pártfogója volt a képzőművészeteknek. A háboru előtti években maga is foglalkozott rajzolással és festéssel. Leikes mecenás volt és képtára nagyon szép értéket képviselt. Végigharcolta a világháborút és mint huszárkapitány számos kitüntetést szerzett. Halálát feleségén és két leányán kívül kiterjedt rokonság gyászolja, de őszinte részvétet keltett gróf Teleky Géza halála országgrésznök egész magyar társadalmában is, amely nemesszívű és minden szép iránt lelkesedő embert vezetett el benne.

ÜNNEPI HANGVERSENY A SZENT MIHÁLY-TEPLOMBAN. Clujról írják: A város ósrégi és legszebb temploma, a Szent Mihály plébániái templom 1937 november hó 6-án, szombaton este 7 órakor ünnepi hangverseny színhelye lesz. Az esti istentisztelet keretében s annak mintegy folytatásaként a Szent Mihály templom művészi vegyeskara orgonakísérettel előadja Halmos László „Napmiséjét” és Pékthy Tibor „Békemiséjét”. (Op. 52.) A vegyeskara Zsuzsmann Rezső karnagy készíttette elő és ő is vezényli. A hangverseny előtt bevezető beszédet mond Márton Áron kanonok-plébános.

Satumarei híradó. Saját tud. A város tulajdonát képező Fehér Házban kéménytűz volt, mely könnyen a hatalmas értékű ingatlan pusztulását okozhatta volna. A Fehér Ház gondnoka beadványban a kéményseprő megbüntetését kérte a városi tnaacstól. A tanács most azt kutatja, hogy a kéményseprő felelős-e a kémények biztonságáért. — Dénes Béla Mihai Viteazul-utcai lakostól két öltöny ruhát loptak el hatezer lei értékben. A rendőrség a tolvajokat letartóztatta. — A földművelésügyi miniszterium nagy gondot fordít a legelők feljavítására. Ezért Satumaren nagyszabású értekezletet tartottak a szükséges munkálatok megtárgyalása céljából. Az értekezleten részt vettek az összes körjegyzők főszolgabírák és a szomszédos megyék kiküldöttei. — Kuuk Jenő és büntársainak törvényszéki tárgyalása tovább folyik. Kuuk több mint egymillió leit és rengeteg kötvényt sikkasztott. Tagadja a vádat és azt állítja, hogy tisztviselőtársai lopták meg.

Belefut egy kislány a kutba. Oradea. Saját tud. A tettei csendőrség jelentette az oradeai ügyészségnek, hogy Alb Ilona 11 éves físcái ültetősegi leány vizet akart meríteni a kutból, beleesett és súlyos sérüléseibe belehalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

SZABADFORGALMU DEVIZÁK ARFOLYAMA NOVEMBER ELSEJÉN: Német márka 35.95 —36, pengő 25.50—26.60, osztrák schilling 26—26.35, csehkorona 5.15—5.16. A piac iránya változatlán.

Temetések. Horvát Ioan nyug. ig. tanító 72 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 3 órakor lesz a Wilson-utca 31. számú háztól. — Özv. Halász Lajosné szül. Staifer Eszter 90 éves korában meghalt. Temetése ma 3 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Stela Rugan 6 éves korában meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a járványkórházból. — Özv. Grünberger Mihályné szül. Heit Mária 90 éves korában meghalt. Temetése ma 2 órakor lesz a Closea-utcából. (Erdélyi „Concordia”)

Társas kirándulás Stana de Valera. A Societatea Turistilor Vulturii „Sasok” folyó hó 6-án szombaton és 7-én vasárnap, Beius-Budurasa felől Stana de Valera rendez társas kirándulást. Indulás szombaton délután 3 órakor. Részvételi díj 135 lei, amelyben benne foglalítatik a stana de valei szállásdíj is. 7-én vasárnap Stana de Vale környékére indul gyalogtúra, amely este 11 órakor érkezik vissza. Jelentkezni lehet az egyesületi irodában, Dr Lazar Aurel-u. 14. szám alatt, Mocsáry Sándor írógépész, Bul. Regele Ferdinand 13. és Gyenge István ékszerésznél. Alexandri-utca 12. szám.

Kühár Flóris:
Barlangok, síek, kupaalák Ara 40 lei és portó.
Tanulmányok és utijegyzetek.
Kapható könyvosztályunkban.

Borzalmas kínok között kitört a veszettség egy cselédlánynon

Tombozó őrületében hat embert mart össze a szerencsétlen
leány

Oradea. Saját tud. Megdöbbentő tragédia játszódott le a városban. Fazekas Zsuzsa 18 éves leciumeri mindeneslánya, akit egy kutya négy héttel ezelőtt megharapott, veszettségi rohamában 6 embert véresre karmolt, majd két órai borzalmas szenvedés után meghalt.

Négy hónappal ezelőtt alkalmazta Szeszich Lajos nyugalmazott főmérnök Fazekas Zsuzsát, aki testvérel, Erzsivel együtt jött be a városba szolgálni. A leány néhány nap óta erős fejfájásról és torokfájásról panaszkodott, de nem tulajdonított neki nagyobb jelentőséget. Pénteken a fájdalmak elviselhetetlenné váltak, már nem használtak a csillapítók sem, amiket gazdától kapott, szombaton pedig eszméletlenül esett össze a konyhában. A szerencsétlen leány azonban rövidesen magához tért és örvöngeni kezdett. Nekirontott Egri Erzsébet szolgálóleánynak és összevissza karmolta. A megrémült szolgálóleány jajtatóra Szeszich Lajos, felesége és anyósa, özvegy Harmathiné is elősiettek, de az örvöngő leány őket is megtámadta és összekarmolta. Egri Erzsébet átszaladt Altnöder Endre mérnökéhez, ahol Fazekas Zsuzsa huga, Erzszi alkalmazásban volt. Altnöderék telefonáltak a mentőknek, Erzszi pedig időközben átment a test-

véréhez. Zsuzsa azonban, akit még mindig nem sikerült lecsillapítani, őt is összemarta. Végül is a mentők fékeztek meg, kényszerzubbonyt kuztak rá és bezárástolták az elmekórnázba. Mindenki azt hitte ugyanis, hogy a leány az őrültség tört ki. Dr. Petric Cornel orvos csillapító injekciókat adott neki, de ez sem segített. Levették róla a kényszerzubbonyt s ekkor Baba László kórházi szolgának beleharapott a kezébe. Ekkor már látták az orvosok, hogy a szerencsétlen leányon veszettség tört ki, de segíteni már nem tudták. Szörnyű jajveszékkelésel fetrengett rettenetes kínjában és két órai szenvedés után meghalt.

Fazekas Erzszi, a szerencsétlen mindeneslánya huga elmondta, hogy Zsuzsát négy héttel ezelőtt megharapta Guttman fűszeresek kutyája, de a kutyát nem vizsgálták meg és nem is kezeltette magát s így következett be a tragédia.

A szerencsétlenség áldozatai közül Szeszich Lajos, felesége és anyósa a budapesti Pasteurbe utaztak, míg Egri Erzsébet, Baba Vasilett és Fazekas Erzsébet a cluj-i Pasteur-intézetbe utalták gyógykezelésre.

A rendőrség az ügyben szigorú vizsgálatot vezetett be.

SZINHÁZ-MŰVESZET

Nyolc és félmillió leiből sem tudja kiizetni tartozásait a cluj-i román opera volt igazgatója

Clujról jelentik: A hivatalos lap egyik legutóbbi számában megjelent annak az egyezménynek a szövege, melyet a cluj-i Román Opera és Nemzeti Színház nevében a közoktatásiügyi miniszter Pavel Constantinnal, az Opera és Nemzeti Színház volt igazgatójával kötött. Az egyezmény szerint a közoktatásiügyi miniszter 8526.000 leit fizet Pavel Constantin volt igazgatónak és ebből az összegből Pavel Constantin tartozik rendezni azokat a tetemes adósságokat is, melyek az ő működése idejéből maradtak fenn. A megállapított nyolc és félmilliót azonban nem készpénzben fizetik ki, hanem 1933. évi konszolidációs kötvényekben. Ezeknek a pa-

piroknak a mai tőzsdei árfolyama szerint tehát alig három milliót kap Pavel Constantin és ebből az összegből kell kifizetnie a még 1931-ben elbocsátott cseh zenészek hatalmas összegű követeléseit, a városi villamosmű 600.000 leies elmaradt járandóságát és még számtalan más követelést. Mint a volt igazgató munkatársunknak elmondotta, a megállapított összeg még az adósságok rendezésére sem elegendő, nemhogy az öt megillető kártérítésre is jutna belőle. Valószínű tehát, hogy a Román Opera és Nemzeti Színház körül folyó pereskedés ezzel az egyezséggel sem ér véget.

Tóth Árpád emlékest a rádióban

B. Marót Annie az emlékest előadója

A budapesti rádió, Tóth Árpádnak, az elhunyt nagy magyar költőnek emlékére estélyt rendez. Az est előadója, a rádió művészeti vezetésére Marót Anniet hívta meg, hogy a költő legszebb verseit tolmácsolja. A Tóth Árpád emlékest november 4-én, csütörtök este 7 óra 10 perckor lesz (romániai időszámítás szerint) a budapesti rádió I. műsorán.

B. Marót Annie most ismételtelen kerül a magyar rádió mikrofonja elé, kivételes sikerű zongora és előadójai pedig emlékezetes és finom művészeti eseményei voltak ugy Budapesten, a külföldön, mint Transsylvania nagyobb városaiban. Ugyancsak november havában, a budapesti Zenekadémián tartandó estén is szerepel magas színvonalú műsor keretében.

**Temetést csak szakembernél
rendeljen.
Forduljon bizalommal Erdélyihez
(CONCORDIA Oradea.)**

Hárman is pályáznak a satumarei színházra. Saját tud. A magyar színjátszás ügyét még mindig nem sikerült dűlőre vinni, holott máskor ebben az időben már vidéken portyázott a satumarei színház. A városba, illetve a színházat bérlő Astrához hárman adták be pályázatukat: Szabadkai József, aki régi érdemeire hivatkozik, Kozma Hugó — őt a színpártoló egyesület ajánlotta — és Fekete Mihály. Szabadkai bizonyos tekintetben visszalépett a közönség bizalmával, ezért a magyarság körében nem pártolják eléggé. Kozma Hugó még egyetlen színészt sem szerződtetett, ezzel szemben Fekete Mihály, aki maga is tehetséges művész, a körülményekhez képest jó társulat felett rendelkezik és november 20-án már meg is kezdené a satumarei idényt. A helyzet azonban teljesen kilátástalan, mert az Astra addig nem dönt, míg a magyarság körében egyetemes megnyilatkozást nem észlel.

A „Betyár kendője” Dejen. Saját tud Nagy-sikerű előadást rendezett a dejai Központi Legényegylet október 31-én. A legényegylet műkedvelői a Betyár kendője című népszínművet adták elő igen nagy erkölcsi és anyagi sikerrel. Az előadást dr. P. Vitéz Berárd plébános, az egyesület elnöke rendezte s Holczler Erzsébet, Karajos Olga, Iván Manyi, Czirmay Piri, Péter Margit, Movik Antal, Szentkirályi Jenő, Holczler Ferenc, Szilassy András, Reithoffer Béla, Szerdahely Miklós, ifj. Váradi Mihály, Pávelka István, Sőfai I., Borsán László és Szász Dezső tehetséges alakításokkal sikerre vitték a színművet.

* Reumás fájdalomban szenvedő egyének igyanak reggelenként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül az emésztést és az anyagcserét hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

SPORT

A Kinizsi legyőzte a Viennát

Timisoaráról jelentik: A bécsi Vienna kétnapos vendéglátéka egy győzelemmel és egy vereséggel zárult. Eredmények:

Vienna—Ripensia 3:2 (1:2). A gólok sorrendje: 10. Bindea 0:1, a 36. percben Erdl 1:1, a 42. percben Marcu 1:2, szünet után a 2. percben Barili 2:2, a 10. percben Gschweidl 3:2.

Kinizsi—Vienna 2:1 (2:0). Megérdemelt győzelem, 1000 néző, bíró: Chicin. Góllövők: 1. Tiffert 11-esből, 33. Szilárd, illetve a szünet után 34. percben Barili. A Kinizsi felvedve az aradi gólláraport, pompás játékkal rukkolt ki.

Magyarország harmadik helyen végzett a szabadstílusú birkózó Európa-bajnokságon

Münchenből jelentik: A szabadstílusú birkózó Európa-bajnokságokon a németek négy, a svédek kettő, a magyarok egy bajnokságot nyertek és a nemzetek versenyében is ez a sorrend alakult ki. Eredmények:

Légsúly: 1. Brendel német.
Pehelysúly: 1. Tóth Ferenc magyar.
Könnyűsúly: 1. Nettesheim német.
Veltersúly: 1. Schäffer német.
Középsúly: 1. Johansson svéd, 2. Riheczky magyar.

Kisnehézsúly: 1. Cadier svéd. A magyar Palotás harmadik.

Nehézsúly: 1. Hornfischer német. A magyar Póbis harmadik.

A magyarok tehát ezuttal is jól szerepeltek és összesen egy bajnokságot, egy másodikikat és két harmadik helyet szereztek.

Szabó győzött Németországban. Berlinből jelentik: Szabó Miklós mellezéssel győzött a 3000 méteres fedettpálya versenyen 8 p. 32 mp. idővel a 8 p. 32.2 mp-t futó német Syring előtti. A versenyt előtti motorkegypárversenyt tartottak ugyanazon a pályán és a füstös, sűrű levegőben Szabó nem fejthette ki teljes tudását.

Németország—Japán 3:0. Teniszmérkőzés Tokióban. Cramm—Yamagishi 6:4, 6:3. Henkel—Kuamitsu 6:1, 1:6, 6:1. Cramm, Henkel—Yamagishi, Nunio 6:3, 12:10, 8:3, 3:6, 6:3.

Vladone nyerte a Royal asztali-teniszversenyét. Clujról jelentik: A Royal egyesületközi asztali teniszversenyének döntője: Royal—Haggi-bor 5:1. A férfi egyesben: 1. Vladona (Royal), 2. Diamantstein (H.), 3. Bekó (Kolping) és Krebsz (Royal). Női egyes: 1. Seemann (KKASE), 2. Kolozsvári (KKASE), 3. Dr Nagy Gabriella (KAC). A többi szám győztesei: Férfi egyes másodosztály: Kilin (Kolping), férfi páros I. o. Bekó, Krebsz, női egyes II. o.: Nyiredházi (KAC), vegyepáros I. o.: Seemann, Bekó.

Minden vasárnapnak lelke van!

Ez a lélek ott tükröződik az egyes vasárnapok liturgiájában, evangéliumi szakaszában. Ennek vonásait ragadta ki

Dr. Gálos László:

Vasárnapok — ünnepnapok

c. munkájában. Minden vasárnap gondolatközből egy teljes kereked értékezést ad ki, amely lelkiolvasmánynak elsőranguan alkalmas, de elmélkedési, valamint beszédanyagul is bőséges forrásul szolgál. Aki pedig az Egyház vasárnapi lélekmelegítését az egész hétre szeretné kiterjeszteni, minden vasárnapnak anyagát részekre bonthatja és így minden napra egy-egy rövid lelkítáplálékot kaphat e könyvben. A munka így egész esztendőre elegendő.

Ára füzve 240 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

KÜZGAZDASÁG

Helyzetjelentés az őszi tűzifa-iróntról

A belföldi tűzifapiacra a kínálat változatlanul tartózkodó, de a kereslet növekedett, mivel a lefogyasztott készleteket pótolni kell. A forgalmat teljesen megbénítja a folyton jobban érezhető vagonhiány, ami szintén hozzájárult a kereslet megélénkítéséhez. Prima bükkfában alig van ajánlat és csak alsóbbrendű minőségben van némi kilátás. Az árak változatlanul szilárdak és az utóbbi időben ardeali viszonylatban általában a következőképp alakultak ki: I. o. bükkhasáb 5800, II. o. bükkhasáb 5400, III. o. bükkhasáb 4900, I. o. gyertyánhasáb 5850, I. o. cserhasáb 5700, I. o. bükkdorong 520, I. o. gyertyándorong 5300 lei.

Bucurestiből érkezett jelentések szerint a főváros tűzifaellátásában nagy zavarok mutatkoznak, az alacsonyan maximált árak miatt alig érkezik valami tűzifa, úgy, hogy ebben a kérdésben a kormány újabb intézkedéseket szándékozik tenni.

A magyarországi tűzifakivitel állandóan növekedik, azonban a vagonhiány itt is erősen érezhető.

Gazdanap Odorheiu

Odorheiu. Saját tud. Az odorheiu megyei Gazdasági Egyesület október 31-én a székely anyavárosban rendkívüli közgyűlést és annak keretében gazdaértekezletet tartott. A közgyűlésen és a gazdaértekezleten a vármegye birtokosai és kisgazdái igen tekintélyes számban jelentek meg. Az érdeklődést nagyban fokozta az is, hogy a központ képviselőiben megjelent a közgyűlésen Szász Pál dr és Mikó László is.

A közgyűlést Sz. Szakáts Péter, a vármegyei gazdasági egyesület elnöke nyitotta meg a gazdák tömörülésének nagyjelentőségű fejtegető beszéddel, majd pedig meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, köztük Szász Pál dr-t, a Transsylvaniai Gazdasági Egylet elnökét.

Titkári jelentés

A megnyitás és az üdvözlés elhangzása után Lakatos Tivadar, a vármegyei egyesület titkára tartotta meg titkári jelentését.

Az eltelt két esztendő reánk nézve a gazdasági élet hajnalhasadását jelentette — úgy mond —, mert új vezér, új proféták tamadtak közöttünk, akik bejárva Transsylvania zöldelő, daltelt mezeit, völgyeit, hintették mindenütt szót a modern gazdasági élet széleskörű tudományát a föld megismerése, annak helyes megművelése és a termés fokozása céljából. Gazdasági tanfolyamokat rendeztek mindenfelé s így vármegyénkben is Sancta Maria de Jos és Chibedeni községben. Hálas köszönettel és elismeréssel emelte ki, hogy a Transsylvaniai Gazdasági Egyesület a múlt évben az odorheiu megyei gazdák részére 70 métermáza nemesített búzavetőmagot küldött háromféle fajtaban és pedig Bankút, Odoont és Konopit, amelyeket Mikó László gazdasági felügyelő közbenjöttével 31 mezőgazdának osztottak ki. A mezőgazdák a nemesített magvakkal igen szép eredményt értek el, amennyiben holdanként 8—12 métermáza termelt a gyenge minőségű földeken is. Majd szólott arról is, hogy a gazdasági egyesület a sertésenyésztés fellendítése végett 10 drb tenyészkocát osztott ki, minek következtében a sertésállomány is javulófelben van. Végül buzdította a gazdákat, hogy minél többen lépjenek az egyesület tagjai közé, mert csak egyesült erővel tudnak megfelelő eredményt elérni.

A gyűlés a titkár jelentését köszönettel fogadta, amely után Szász Pál dr, a Transsylvaniai Gazdasági Egyesület nagytudású elnöke tartotta meg mély figyelemmel hallgatott és többhelyen élénk helyesléssel kísért beszédét a mai gazdasági élet követelményeiről és a szövetségi eszme fontosságáról. A mély alapozású, szakszerű fejtegetés nyomában élénk eszmecsere indult meg, amelynek során számosan szóltak fel, megjelölve azokat az eszközöket és módokat, melyeknek segítségével a mezőgazdaságot új lendületre, új virágzásba lehet szökkeníteni.

A tartalmas közgyűlés és igen szépen sikerült gazdanap Sz. Szakáts Péter zárószavaival ért véget. Délben társas ebéd volt, amelyen a gazdaközöniség melegen ünnepelte a központi kiküldötteket.

FELTETTE - E VALAHA A KÉRDÉST, MIÉRT VAN EGYESEKNEK SZERENCSEJÜK, MÁSOKNAK NEM?

A válasz egyszerű. Akiknek szerencséjük van, azok keresik a szerencsét és nyilván, meg is találják.

Keresse szerencséjét. Játsszon az Állami Sorsjátékon és a legrovidebb időn belül boldog ember lesz.

November 15.-én a XV. sorsjáték I. osztályának a húzása.

ÁLLAMI Sorsjáték

Sürgetik a búzaexportőrök a kiviteli jutalmak százötvenmillió hártralekát

Bucurestiből jelentik: A központi buzaértékesítő hivatal október 29-én tartott ülésén döntött a november havi buzaexportprémium kérdésében. A buzaexportprémium november hónapban változatlanul 7000 lei marad vagonként.

A dunai hajózási idény befejezéshez közeledik, ennek ellenére a gabonaexport nem mutat nagyobb élénkséget. Ennek elsősorban az az oka, hogy a külföldi kereslet csökkent, másrészt, hogy a gabonakereskedelem nem kapott idejében megfelelő számú vagon, hogy szállításait lebonyolítsa. Bár az üzleti forgalom lanyha, az

árak változatlanok.

A buzaexport stagnálásában, gabonakereskedői körök szerint, része van annak is, hogy az exportprémium fizetése nagy késedelemmel történik és így a buzaexportőrök nem rendelkeznek megfelelő tőkével a buzavásárlások lebonyolításához. A hátralékos prémium közel 150 millió leit tesz ki. Amíg a kormány ezt a kérdést nem rendezzi, a buzaexportőrök nem hajlandók fokozni a kivitel, okulva a múlt tapasztalatain, amidőn évekig tartott, amíg a hátralékos exportprémiumok egyrészt hozzájuthattak.

A mediasi tenyészállatkiállítás. A mediasi szarvasmarhatenyésztő szindikátus vasárnap, október 31-én tartotta meg nagy őszi tenyészállatkiállítását, mely iránt nemcsak Transsylvaniaiában, hanem az Ókirályságban is hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. Meghívták az EGE-t is, mely gr. Teleki Ádám képviseltette magát, hogy tanulmányozza az ottani állattenyésztési viszonyokat. A város külön kiállítási épületet emelt. A szindikátusnak 237 gazda tagja van és 860 beírt állattal rendelkezik. A kiállításra szebbnél-szebb simmentháli bikákat, teheneket és üszöket hajtottak fel. A megnyitó beszédét Fabinyi József alpolgármester tartotta, aki a távollévő prefektus és polgármester üdvözlését is tolmácsolta. Herbert Péter, a mediasi szász gazdasági iskola igazgatója a kiállítás jelentőségét méltatta. Fleischmann Miksa dr főállatorvos állattenyésztési szempontból világitotta meg a kérdést. Bonfert Mihály dr, gaz-

dasági iskolai tanár, állatorvos, a szindikátus titkára érdekes adatokat olvasott fel. Szerinte az okszerű állattenyésztésnek az az alapfeltétele, hogy a kisgazdák aránylag kicsiny áldozattal nagy anyagi előnyökhöz jussanak. Lascu dr, a Nemzeti Állattenyésztési Intézet, Popa Paul dr pedig a földművelésügyi minisztérium nevében beszéltek. Ezután kiosztották a különböző díjakat. Aránylag nagy kereslet jellemezte a kiállítást, ahova azonban kereskedők nem jöhettek el. Volt pl. egy héthónapos simmentháli bika, mely 80.000 leiért kelt el. Általában azonban a bikaárak 15—28.000 lei között mozogtak. Egyéves üszökért 7—12.000 leit fizettek, 25 liter tejet adó kisborjas tehénért pedig 15—18.000 leit. A kiállításnak nagyon sok látogatója volt. Medias városa Aslău polgármester, Nagy Sándor és Fabinyi alpolgármesterek vezetésével messzemenő támogatással tették lehetővé a kiállítás sikerét.

LEGUJABB

Károly király és Mihály nagyvajda Csehszlovákiába utazott vadászatra

Elutazása előtt kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszter-
nököt és Antonescu külügyminisztert

Bucuresti. Saját tudósítónktól. A király és Mihály nagyvajda tegnap délután teltkor elutaztak Sinaiából Csehszlovákiába, hogy vadászaton vegyenek részt. Az uralkodó és a trónörökös Benes köztársasági elnök meghívottjai. Elutazása előtt a király kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt, aki beszámolt Ankarában folytatott tárgyalásáról. Aztán kihallgatáson fogadta még Antonescu

külügyminisztert és Cancicov pénzügyminisztert. A király aláírta a dekrétumot, amely már meg is jelent a „Monitorul Oficial”-ban s amely a királyi hatalmat távollétében a minisztertanácsra ruházza. A király november 6-án tér vissza. — Prágából jelentik: Benes köztársasági elnök kedden délután a morvaországi Grocelovitzbe utazott, hol Károly román királyt és Mihály nagyvajdát fogadta.

Öfelsége és a nagyvajda átutaztak Budapesten

Budapestről jelentik: Károly király és Mihály nagyvajda Csehszlovákiába utazásában, szerdán reggel átutaztak Budapesten. A király szalonkocsija a Keleti Pályaudvarra reggel 6 óra 25 perckor bejutó bucuresti gyorshoz volt csatolva. Az uralkodó kísérete egy másik külön-kocsiban utazott. Ez alkalomból a pályaudvaron megjelent a budapesti román követség három magasrangú tisztviselője is, akik be-

szálltak a termeskocsiba és a vonat indulásig ott tartózkodtak. Károly király nem hagyta el a vonatot és szalonkocsijának ablakai le voltak függönyözve. A budapesti román követ és a katonai attasé már Biharkeresztesen felszálltak Károly király szalonkocsijába. A két külön-kocsit Budapesten hozzászattolták a prágai gyorshoz, mely 7 óra 2 perckor indult el a Keleti Pályaudvarról.

Litvinov megjelenése tüntetést váltott ki a brüsszeli pályaudvaron

Japánt ismét meghívják a kilenchtalmi értekezletre

Brüsszelből jelentik: Az angol, francia és belga külügyminiszterek, valamint az Egyesült Államok főmegbízottja között kedden lefolyt szükkörű megbeszéléseken a kiküldöttek megállapították, hogy

teljesen azonos állásponton vannak a megvitatandó kérdések tekintetében.

Spaak belga külügyminiszter elvállalta az értekezlet elnöki tisztségét.

Brüsszelből jelentik: A távolkeleti értekezleten résztvevő államférfiak érkezését kedden a brüsszeli pályaudvaron állandóan nagy tömeg figyelte. Amikor Litvinov és kísérete megérkezett, az egybegyűlt tömegből felkiáltások hangzottak: „Éljen a Szovjet! Ágyut Spanyolországnak!” Erre ellentüntetés támadt s a

tömegből a következő kiáltások hangzottak: „Le Moszkvával!”

Litvinov és kísérete a tüntetés és ellentüntetés láttára sietve elhagyta a pályaudvart.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph brüsszeli tudósítójának értesülése szerint Japánt ismét meghívják a kilenchtalmi értekezletre.

Eden és Norman Dawis keddi megbeszélése során szobakerült a japán kormány újbóli meghívásának kérdése. A lap valószínűnek tartja, hogy közvetlenül az értekezlet összeülése után újból jegyzéket intéznek a japán kormányhoz, hogy küldje el képviselőit a konferenciára.

Magyarország miniszterelnöke és külügyminisztere a berlini vadászati kiállításon

Cáfolják a Horthy kormányzó németországi útjáról szóló híradást

Budapestről jelentik: A kormányhoz közelálló „Függetlenség” jelentése szerint Darányi miniszterelnök és Kánya külügyminiszter november második felében Berlinbe utaznak, ahol Magyarországot képviselik a vadászati kiállításon. A két államférfi felhasználja az alkalmat arra, hogy a német birodalom vezető politikusaival táncparkányokat folytasson.

Romából jelentik: Az a külföldön elterjedt hír, mely szerint Horthy kormányzó is részt vesz a berlini vadászkiállítással kapcsolatos ünnepeken, nem felel meg a valóságnak. A Magyar Távirati Iroda jólinformált körökben: úgy értesül, hogy Horthy kormányzó nem utazik Berlinbe.

A munkáspárt győzött a londoni községi választásokon

Londonból jelentik: A községi választások Londonban a munkáspártnak hoztak győzelmet. A választások végeredménye Londonban a következő:

Munkás párt: 778 mandátum. (57 nyereség és 5 veszteség.)

Konzervatív párt: 598 mandátum. (4 nyereség és 55 veszteség.)

Kommunista párt: 1 mandátum. (Változatlan) A konzervatívokat a fővárosban szenvedett vereségért kárpótolják a vidéken aratott győzelemmel. Itt a helyzet — mint már jelentettük — a következő:

Konzervatív párt nyert 71 mandátumot, veszített 35-öt.

Munkás párt nyert 57-et, veszített 72-öt.

A liberálisok nyertek 3-at, veszítettek 31-et.

A pártonkívüliek nyertek 32-öt, veszítettek 25-öt.

* Eltöbb embereknél, akik gyakran 100-120 évig élnek, az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenként bevéve rendszerint hamar megszűnteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli. Kérdezze meg orvosát.

Légítüntetést rendeztek a japán repülőgépek Sanghai nemzetközi negyede fölött

Sanghaiból jelentik: Japán repülőgépek a nemzetközi negyed francia területe felett légitüntetést rendeztek amiatt, hogy francia csapatok megszállták a Cialung egyetemet. A japán gépek megjelenésekor a francia légharító ágyúk figyelmeztető lövéseket adtak le.

A japán hadsereg szócsöve kijelentette, hogy kedden ünnepelték a japán csapatok a császár születésnapját. Ez alkalomból százegy ágyulövést adtak le a kínai állásokra.

Ismét a republikánus La Guardia lett Newyork polgármestere

Newyork republikánus főügyészt is megválasztották. — A kettős győzelem a demokráta párt komoly vereségét jelenti

Newyorkból jelentik: Kedden tartották meg Newyorkban a polgármesterválasztást. A választás eredményeként ismét a republikánus La Guardia lett a polgármester a demokráta-párti Mahoney-vel szemben. Ugyanakkor újra megválasztották Newyork republikánus főügyészt, Dewey Tamást. A kettős győzelem a demokráta párt második komoly vereségét jelenti.

Ártéki hirdetések

Lakás	Adás-vétel
<p>Butorozott udvari szoba kiadó azonnalra. Oradea, Str. Bratianu 61.</p> <p>2 szobás utcai lakás mellék helyiségekkel azonnal kiadó. Vajna, Oradea, Str. Gen. Holban 22.</p> <p>Kapualatti bejárattal utcai butorozott szoba kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zsiga No. 7.</p> <p>Kiadó december 1-re 2 szobás mellék helyiségekkel a lo uri lakás. Oradea, Str. Moldova 22.</p> <p>November 1-re kiadó egyszoba konyhas lakás, Oradea, Strada Alexandru 13. szám.</p> <p>Alkalmazás Házvezetőnő, aki plébánián hosszú ideig volt, elhelyezkedést keres Cimeket a kiadóba kér.</p> <p>Különféle Egy lóerős villanymotort megvételre keresek. Oradea, Str. Neptun 12. szám. (Kommendánsrét.)</p> <p>Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 4.</p>	<p>Selyem abrosz és selyem függönyök eladók. Oradea, Strada Vlahuta 16. földszint bal</p> <p>Gyermek sportkocsi, alig használt és egy fehér bunda 2 éves gyermeknek, eladó. Cim Oradea, Str. Stramba 2-a. szám.</p> <p>Megvételre keresek használt, de jó karban lévő magyar-német és német-magyar szótárt. Bővebbet a kiadóhivataltól.</p> <p>Hangversenyzongora eladó. Oradea, Str. I. C. Bratianu 27. szám.</p> <p>Huedini saját termései fajalma kapható. Oradea, Str. Averescu 37. szám alatt — Ugyanott egy jókarban lévő, rézzel díszített fehér ágyladó.</p> <p>Női télikabát 2 db eladó. Oradea, Str. Pasteur 13.</p> <p>Eladó olcsón, szabad kézből egy szép, lapos dupla-fedelű férfi aranyóra. Közeli megtehető a kiadóhivatalban.</p> <p>Fajgyümölcsfák, díszcserjék, alakbúszusok és fenyők kaphatók Széles faiskola. Oradea, Str. Hasdeu 5.</p>